

LEVII BUI Mɔizi lá àaɔde **Yá pó kú láe bee guu**

Lápi dò sēia guu Lua lezù Mɔizizi za kpaaūkpεu õ à yā'òè. Lápi guu Lua a ikoyā ñ yá pó á dīlēdile Isailiōne ò Mɔizie píi ñ lé pó á gbènēo à mè: Gbé pó yápiɔ kúa mé aɔ ku a sabai. (18.5) Lomadeɔ 10.5 gwa lɔ.

Apii guu Lua lé dada Isailiōne lá aali ke wà de a gbé û, lá aali ke wà kúlēe siāna. Sema aaliɔ sa'o Luapiwa lá a dīlenéwa (1-7), sa'onac líç nízia kúa dɔ (8-10), Isailiɔ baade líç pó gbâlēaçne (11-16) ñ pó pó de tē û ñ gbâsikεao (17-27).

Lua kua adoaε, a yewázi, mé wēnikpamadeε, õ a ye wá kua líç adoa (19.2), ké wapiɔ sɔ wà wēni kpámá, wíç yekɔi. Bee yá à ikoyāe bee dīlené. Ikoyāpi õ Yesu èa a yá dò a iwaçgu à mè: Aliɔ ye a gbédeezi lá ázia wēniwa. (19.18) Mat 22.39 gwa lɔ.

Tó tiadeɔ lé ikoyāpiɔ kyokε, i bɔ ñ saee, ãma ikoyāpiɔ ì nae luanaaikenaçwa gɔɔpii aao te Luazi a zéwa ñ nòsemendoo.

Sa pó wí a pó káteu à téku

¹ Dii lezù Mɔizizi, õ à yā'òè kpaaūkpεu à mè,

² aà yáe bee o Isailiōne. Ò Mɔizi ònè: Tó á gbèe lé mó pó kpái Diiwa, aàli mó ñ zu ge pɔtuo kelenao, aà aà gba.

³ Tó sa pó wĩ a pó káteu à tékũ àlε o ní zuo, aàli mó ní swana sâasaio kpaaükpe kpœelε, ké Dii e aà wegwa yái.

⁴ Aàli ḡona sa'obɔpi miwa, ké Dii e si aà gẽe ũ, i aà duuna kēwà.

⁵ Aàli a kòlokpa Dii aε, sa'ona Aalona néc i a au lé sa'okiiwa aa liai kpaaükpe kpœelε we.

⁶ Aàli a báa bo, i goaagoaa.

⁷ Sa'ona Aalona néc i téka sa'okii, aai yàakau,

⁸ aai nòopi ka yàaa sa'okii téu ní a mio ní a sálanao.

⁹ Aàli a guupɔɔ ní a koeɔ pípi, sa'ona i apii kpasa sa'okiiwa sa pó wĩ a pó káteu à tékũ, a gí i kε Diie na ũ.

¹⁰ Tó sa pó wĩ a pó káteu à tékũ àlε o ní são ge ble, aàli mó ní a sà sâasaio,

¹¹ i a kòlokpa Dii aε sa'okii gugbántoo oi, sa'ona Aalona néc i a au lé aa lia sa'okipizi.

¹² Aàli goaagoaa, sa'ona i ka yàaa sa'okii téu ní a mio ní a guupɔ nísio.

¹³ Aàli a guupɔɔ ní a koeɔ pípi, sa'ona i sa'o ní a píio, i kpasa sa'okiiwa sa pó wĩ a pó káteu à tékũ, a gí i kε Diie na ũ.

¹⁴ Tó sa pó wĩ a pó káteu à tékũ àlε o Diwa ní bão, aàli mó ní felenkɔpunao ge felenguulu a sa'obɔ ũ,

¹⁵ sa'ona i gεò sa'okii, i a mi wo à kpasa sa'okiiwa, i a au yo sa'okii saalowa.

¹⁶ I a sesε bɔ, i a ká wolo kólε tufua sa'okii gukpe oi.

¹⁷ I a gàsiaɔ kú, i goaa, asu paa plao. Sa'ona i ka yàaa sa'okii téu à kpasa sa pó wĩ káteu à tékũ, a gí i kε Diie na ũ.

2

Pówen gba

¹ Tó gbẽe lé Dii gba pówena, aali mɔò tí ū, i nísi éwà, i tuläletikau,

² i geò sa'ona Aalona néc kíi. Sa'ona i dã ɔkú do ní a tuläletipio píi, i a yádøa Diigu gbapi kpasa sa'okíiwa pó pó wí káteu a gí ì keè na ū.

³ Pówen gba pó gò lío de Aalona ní a néc pó ū. Iò ku adoa pó pó wa kà Diié téu à tekù kíni ū.

⁴ Tó ále aà gba kàa, aliò dë a sesai pó wà a tí yàale ní nísio ū ge kàagbaala pó wà nísi èwà.

⁵ Tó kàa asaaε, aliò dë kàa sesai pó wà a tí yàale ní nísio ū.

⁶ Ali é'ε, í nísikawà pówen gba ū.

⁷ Tó gásada'ianae, àli ke ní pówentio ní nísio.

⁸ Ali mó Diié ní pó pó á këpiç pówen gba ū, i kpá sa'onawa. Sa'onapi i geò sa'okíi,

⁹ i aà yádøa Diigu gba bɔ à kpasa sa'okíiwa pó pó wí káteu a gí ì keè na ū.

¹⁰ Pówen gba pó gò lío de Aalona ní a néc pó ū. Iò ku adoa pó pó wa káteu Diié à tekù kíni ū.

¹¹ Pówen gba pó áli mɔò Diié suliç se'εse vño. Ásuli pósε'εse ge zó kpasa pó pó wí ka Diié téu ūo.

¹² Tó buapó káauε sõ, àli mɔò Diié, áma ásuli a pó káteu à tekù sa'okíiwa pó pó a gí ì na ūo.

¹³ Ali pówen gbada ní wisio. Ásuli da wisi pó dë á Lua bàakuaán seela ū saio. Ali wisika gba pó ále da píiu.

¹⁴ Tó ále mó Dii gbai pówen káau, àli mɔè ní mase dafu kpasa pó wà a aampào.

¹⁵ Ali nísikawà ní tuläletio, iò dë pówen gba ū,

¹⁶ sa'ona i aà yãd̄a Diigu pówen gba bɔ à kpasa
ní a nísio ní a tulaletio píi pó pó wí ka Diié téu ū.

3

Sáaukpasa'oa

¹ Tó á gbẽ lé sáaukpa sa'o, mé àle o n̄ zuo, aàli mó
Dii ae n̄ a sa ge a da sâasaio.

² Aàli ḷona a sa'obɔpi miwa, i a kòlokpa kpaaükpe kpœele, sa'ona Aalona néo i a au lé sa'ok̊iiwa aa liai.

³ Tó àlε sapi o, aàli a sálana ní a guupɔ nísio sélé
píi wà ka Diiɛ téu à tékū

⁴ Ñ a góleo ñ gólepi nísic ñ a pœa nísi pó wë golë ñ gólepi c gëwo.

⁵ Aalona n̄eo lí kpasa sa pó wàlē a pó káteu à tékū musu sa'ok̄iwa pó pó w̄i ka Diie téu a ḡi i kee na ū.

⁶ Tó sã ge ble àlè oò sáaukpapo ũ, aàli mó ñ a sa
ge a da sãasaio.

⁷ Tó sãnebõlõe, aàli mõò Dii aë,

⁸ i ḷna a sa'obɔpi miwa, i a kòlokpa kpaaükpe
kpœelε, Aalona n̊é i a au lé sa'okiiwa, aa liai.

¹⁹ Tó àlə sapi o, aàli a pòe beeò se wà ka Diié téu à tékü. Aàli a vlá zò ní a nísio, i a ple kau yoo, i mó ní sâpi sálanao ní a guupo nísio píi

¹⁰ n̄ a góleo n̄ gólepi n̄ísi n̄ a p̄oa n̄ísi p̄o w̄i gole n̄ gólepi ḡoo.

11 Sa'ona i p̄ópiɔ kpasa sa'ok̄iwa ble ū p̄ó p̄ó w̄i a
p̄ó n̄isika Diiɛ téu ū.

12 Tó ble àlε oò s᷑, aàli m᷑ò Dii aε,

13 i ṣona a miwa, i a kòlokpa kpaaükpe kpεεle,
Aalona néɔ i a au lé sa'okíwa aa liai.

¹⁴ Tó àlē sapi o, aàli a sálana n̄ a guup̄o nísíō píi ká Diié téu à tékū

15 ní a gòleɔ ní a gòlepi nísiɔ ní a pɔa nísi pó wĩ golɛ
ní a gòleɔ gɔ̄ɔo.

16 Sa'ona i pópiɔ kpasa sa'okliwa ble ũ pó pó wĩ a
pó nísika Diiɛ téu a ḡi i keɛ na ũ. A nísi iɔ dɛ Dii pó ũ
píi.

17 Aliɔ ikoyápi kúa gɔɔpii e á buiwa gu pó áo kuu
píi. Asuli pó nísi ge a au bleo.

4

Duun awakpabɔ

1 Dii ò Mɔiziɛ

2 aà yáe bee o Isailionɛ, ɔ Mɔizi ònɛ: Tó zāma gbẽe
lè, à zà Dii yādilɛaewa, à duunakè à yá pó wili keo
kè, a yán kɛ:

3 Tó sa'onkia pó wa dílɛ mé kè, à gbépii dàyáu.
Aàli mó Diiɛ ní gáae sâasaio duuna pó á kèpi awak-
pabɔ ũ.

4 Aàli mó ní zupio Dii aε kpaaũkpɛ kpɛelɛ, i ɔna a
miwa, i a kòlokpa we.

5 I zupi au sé gẽò kpaaũkpɛ,

6 i ɔtona zɔ aupiwa, i fáfã Dii kùe gẽn sopla aà
kukii zwãa pó daa saɛ.

7 Sa'onapi i upi máma tuläletikatɛakii kóbaɔwa
Dii kùe kpaaũkpɛ we, i a kini éle sa pó wĩ a pó kátɛu
à tékū okii gbáziwa kpaaũkpɛ kpɛelɛ.

8 Aàli awakpazupi nísi gole píi, a sálana ní a
guupɔ nísi píi

9 ní a gòleɔ ní gòlepi nísiɔ ní a pɔa nísi pó wĩ golɛ ní
gòleɔ gɔ̄ɔo,

10 lá wĩ sâaukpazu nísi golewa, i kpasa sa pó wĩ a
pó kátɛu à tékū okliwa.

¹¹ Zupi báa ní a nòoo píi ní a mio ní a koeo ní a guupco ní a gbɔo,

¹² aàli bɔ ní zu búupio bòo kpε gu pó wa díle a pó ũ a zéiu, gu pó wí sa'otufu kóleu, i káteu à tékū tufupia we.

¹³ Tó Isailiɔ zà Dii yādileaewa mípii, aa yá pó wíli keo kè, baa tó aai gílkε no mé aa dɔo, aa gɔ tåaede ũε.

¹⁴ Gbezã tó aa dɔ ké wà duunakè, aali mó ní gáaeo awakpabɔ ũ kpaaükpe kpεeεle.

¹⁵ Gbẽzɔɔ i ᬊnana zupi miwa, wi a kòlokpa Dii ae we.

¹⁶ Sa'onkia i zupi au sé gẽd kpaaükpeu,

¹⁷ i ᬊtona zɔwà à fáfã Dii ae gẽn sopla zwãa pó daapi sae.

¹⁸ Aàli máma tulleetikateakii kóbaçwa Dii kùe kpaaükpeu we, i a kíni élε sa pó wí a pó káteu à tékū okii gbázìwa kpaaükpe kpεeεle.

¹⁹ Aàli zupi nísi gole píi, i kpasa sa'okìwa,

²⁰ i kε ní zupio lá a kè ní awakpazu káauowa. Màa sa'ona ali ní duuna kẽmá, Dii i sùuukeíno.

²¹ Aàli bɔ ní zupio bòo kpε, i káteu à tékū, lá zu káau tekùwa. Gbépii duun awakpabɔn we.

²² Tó døaana duunakè, à zà Dii a Lua yādileaewa à yá pó wíli keo kè, baa tó i gílkε no, à gɔ tåaede ũε.

²³ Tó wa òè à duunakè, aàli mó ní blesan sääsaio,

²⁴ i ᬊna blepi miwa, i a kòlokpa Dii ae gu pó wí sa pó wí a pó káteu à tékū pó kòlokpa duun awakpabɔ ũ.

²⁵ Sa'ona i ᬊtona zɔ a auwa, i máma sa'okii kóbaçwa, i au pó gɔ élε sa'okìipi gbázìwa.

²⁶ Aàli a nísi kpasa sa'okìwa píi lán sáaukpa sa'obɔwa. Màa sa'ona ali aà duuna kẽwà, Dii i

sùuukεaàno.

27 Tó táaa duunakè, à zà Dii yādilεaewa* à yā pó wñli kεo kè, baa tó i gíkε no, à gò tåaede üe.

28 Tó wa òè à duunakè, aàli mó ní bleda sääsaio duuna pó á kè sa'obo ū,

29 i ɔna awakpabɔpi miwa, i a kòlokpa sa pó wí a pó kátēu à tékū okii.

30 Sa'ona i ɔtona zɔ a auwa, i máma sa'okíipi kóbaɔwa, i au pó gò élε sa'okíipi gbáziwa.

31 Aàli a nísi gole píi lá i sáaukpapɔ nísi golewa, i kpasa sa'okíiwa pó pó a gí i kε Diiε na ū. Måa sa'ona ali aà duuna këwà, Dii i sùuukεaàno.

32 Tó sã àlε mɔò awakpabɔ ū sɔ, aàli mó ní a da sääsaio,

33 i ɔna a miwa, i a kòlokpa awakpabɔ ū sa pó wí a pó kátēu à tékū okii.

34 Sa'ona i ɔtona zɔ a auwa, i máma sa'okíi kóbaɔwa, i a au pó gò élε sa'okíipi gbáziwa.

35 Aàli a nísi gole píi, lá i sáaukpasã nísi golewa, i kpasa sa'okíiwa pó pó wa kà Diiε téu àlε tékū musu. Måa sa'ona ali duuna pó a kèpi këwà, Dii i sùuukεaàno.

5

1 Tó gbé mà wàlε seelade wéele, mé aàpi sɔ à yæe è ge a yæe dɔ yäpi guu, tó a nílε, à duunakèn we, yäpi a wi aà musue.

2 Tó gbé ɔkà pó gbälεawa, nòbɔ ge pɔtuo ge pótta'a'onkuawa pó dε tε ū gεn nò, baa tó a a yā dɔ, à gò gbälεae, tåaee.

* **4:27** Nao 15.27-28

³ Tó gbéč okà gbénazin bolowa ge pó pó i to gbéč gɔ gbälæa píin nò, baa tó a a yá dɔo, gbεzã tó a dɔ, tåaeε.

⁴ Tó gbéč lækè Luawa làasoosai, à mè á yákε, yāvāi ge yāmaan nò, yá pó gbéč a lækè làasoosai píi lé, baa tó a dɔo, tó a dɔ gbεzã, tåaeε.

⁵ Tó gbéč gɔ tåaeede ū yápi do musu, aàli yá pó à zåwà o gupuau,

⁶ i mɔ Diiɛ n̄ sâdaø ge bleda duuna pó á kè flabobɔ ū, iɔ deè duun awakpabɔ ū, sa'ona i aà duuna kēwà.

⁷ Tó aà gbää i ka aà mó n̄ sâoo, aàli mó Diiɛ n̄ felenkɔpunao mèn pla ge felenguulu bolona mèn pla duuna pó á kè flabobɔ ū, ado iɔ de duun awakpabɔ ū, ado sɔ sa pó wí a pó káteu à tékū obɔ ū.

⁸ Aàli mɔò sa'onaε, sa'onapi i a s̄eia kpá duun awakpabɔ ū. Aàli a kòlokpa n̄ okɔɔo mizɔsai,

⁹ i awakpabɔpi au fá sa'okii saalowa, i ctɔwà, au pó gɔ i bɔle sa'okii pi gbázì. Duun awakpabɔε.

¹⁰ Sa'ona i ado kpa sa pó wí a pó káteu à tékū ū lá wí kewa, i duuna pó a kèpi kēwà, Dii i sùuukεaànɔ.

¹¹ Tó aà gbää i ka aà felena kpá mèn plao, aàli mó n̄ pówentio kiloo pla duuna pó á kè awakpabɔ ū. Asuli nísi ge tuläleti káuo, asa duun awakpabɔε.

¹² Aàli mɔò sa'onaε, sa'onapi i dã okú do yádɔa Diigu gba ū, i kpasa sa'okii wa pó pó wa kà Diiɛ téu àlè tékū musu. Duun awakpabɔε.

¹³ Måa sa'ona ali aà duuna kēwà yápi do pó a kè musu, Dii i sùuukεaànɔ. Pówenti pó gɔ lí de sa'ona pó ū lán pówen gbawa.

Tåae flabobɔ

¹⁴ Dii yá'ò Mɔizile, ɔ Mɔizi mè:

15 Tó gbé náaisaiyákè, à zà yáwa Dii gbaa pó yá musu, duunaε. Aàli mó Diiε ní sásakao sāasaio a flabobó ù. Tàae flabobópi ña lí ká, lá wà a lé dílε Dii kpéuwa.

16 Aàli pó pó i Dii gbaa flaboè, i εa à a ña sɔode nawà, i kpa sa'onawa, sa'onapi i aà tàae kēwà, Dii i sùuukεaàñò.

17 Tó gbé duunakè, à yá pó Dii gí a kεai kè, baa tó a dñò, tàaεε, a wi aà musue.

18 Aàli mó sa'onaε ní sásakao sāasaio tàae flabobó ña léu, sa'onapi i yá pó à záwà a dñopi kēwà, Dii i sùuukεaàñò.

19 Tàae pó a kè Diiε flabobóε.

20 Dii yá'ò Mɔizie, ñ Mɔizi mè:

21 Tó gbé ñnokè a gbédeeε pó pó gbépi kpàwà ge à nàe a ñzì yá musu ge à aà kpái'ò ge à aà blè, duunaε, à náaisaiyákè Diiεε.

22 Màaε lò tó gbé pó kɔmpa, mé à gí kpái ge à εetò à mè ní Diio ge duuna pó wí kε lán bee taawaɔ píi.

23 Tó gbé duunakè à gò taaede û màa, aàli pó pó à a kpái'òpi sɔaa adeε ge pó pó à aà blèò ge pó pó wa kpàwà ge pó pó à a kɔmpa

24 ge pó pó à εetò à mè ní Diio a yá musu. Aàli flabo pɔdee a bεee léu, i εa à a ña sɔode nawà, i kpawà gɔɔ pó àlè mó ní a tàae flabobó.

25 Aàli mó Diiε ní sásakao sāasai pó kàò a tàae flabobó ù, i kpa sa'onawa,

26 sa'ona i yá pó a kè a tò à gò taaede ûpi kēwà, Dii i sùuukεaàñò.*

* **5:26** Nao 5.5-8

6

Sa pó wĩ a pó káteu à téku

¹ Dii yã'ò Mɔizie à mè,

² aà yáe bee dile Aalonaë ní a néo. Sa pó wĩ a pó káteu à téku yãdileaɔn ke: Sa pó wà a pó káteu à tekù lí gɔ sa'okii kínaugwá e gu ge dɔð, a té su ào gaa vio.

³ Sa'ona i a bàabaa sòolo gese ye, i a ulatao da, i sa pó wà a pó káteu à tekù sa'okiiwa túfu bɔle, i kálé sa'okiipi sae.

⁴ I a pɔkasapiɔ bɔ, i a pâleɔ da, i túfupi se bɔð bðò kpe, i kólé gu pó wa dílē a kólékii ū a zéiu.

⁵ Sa'okii té lío ku, asuli gao. Lá gu lé dɔ sa'ona lío yàakau, i sa pó wĩ a pó káteu à téku kaa, i sáaukpa sa'obɔ nísi kpasawà.

⁶ Sa'okii tépi lío ku gɔɔpii, asuli gao.

Pówɛn gba

⁷ Pówɛn gba yãdileaɔn ke: Aalona née mé ali mɔð Diië sa'okii ae,

⁸ i dã òkù do ní a nísio ní a tulaletio píi, i a yãðɔa Diigu gbapi kpasa sa'okiiwa, pó pó a gí i ke Diië na ū.

⁹ Aalona ní a néo lí pó pó gɔ ble a esé káu sai gu pó a kua adoau kpaaükpe ua we.

¹⁰ Wasuli esé pó a pówentipi se à ke pẽe ū kauo. Aɔ de Dii pó ū a zéi lán duun awakpabɔ ge taae flabobɔ pówaε. Dii kpàmáe. Pó pó wĩ dã wà káteu à téku, a kini lío de ní baa ū.

¹¹ Aalona bui gɔeɔ mé aali ble. Pó pó wĩ ka Diië téu à téku kínipi iɔ de ní baa ū gɔɔpii. Pó pó kàwà yã'i aziaee.

¹² Dii yã'ò Mɔizie, ɔ Mɔizi mè:

¹³ Tó wà Aalona ge aà bui dìle sa'onkia ū, aàliò mò Diiè ní pëetio kiloo plapla lá gu lé dò pówenti gba ū, ili a kíni kpá kɔɔ, a kíni oosi.

¹⁴ Aàli yääle ní nísio mòpèpèe guu, i asa, i é'ε, i ka Diiè téu, pó a gí i këè na ū.

¹⁵ Aà bui pó wa dile aà gëe ū lío ke màa, iò de Dii baa pó walio bɔè lá gu lé dò, wí káteu à tékū míomíò ū.

¹⁶ Wàli pówen gba pó sa'ona dà káteu à tékū míomíò, wasuli bleo.

Duun awakpabɔ

¹⁷ Dii yā'ò Moizie à mè,

¹⁸ aà yā'ε bee dile Aalonaε ní a néo. Duun awakpabɔ yādileaon ke: Wàli a kòlokpa Dii ae gu pó wí sa pó wí a pó káteu à tékū pó kòlokpau, iò de Dii pó ū a zéi.

¹⁹ Sa'ona pó lé sapi o mé ali só gu pó a kua adoau kpaaükpe ua we.

²⁰ Pó pó kà sa'onɔpiwa yā'í aziaee. Tó a au fà pokasawa, wàli pípi gu pó wa dìle a zéiu.

²¹ Wàli oo pó wà nòɔpi fùukèu wíwi. Tó mógoté oo sɔɔ, wàli sao kàsaa këè, wi idawà.

²² Sa'ona bui gɔëo mé aali nòɔpi só. Iò de Dii pó ū a zéi.

²³ Duun awakpabɔ pó wà gë ní a auo kpaaükpeu wà duunakèomá Dii kúkíiu, wasuli soo, wàli káteu à tékū pii.

Tàae fiabobɔ

¹ Tàae fiabobɔ yādileaon ke: Aò de Dii pó ū a zéi.

² Wàli a kòlokpa gu pó wí sa pó wí a pó káteu à tékú pó kòlokpau, wi a au lé sa'okíiwa wà liai.

³ Wàli mó ní a nísio píi, a vlá nísi ní a sálanao

⁴ ní a gòleç ní gòle nísi ní pøa nísi pó wí golé ní gòlepiç gòwo.

⁵ Sa'ona i kpasa sa'okíiwa sa pó wí a pó nísika Diie téu à tékú ù. Tàae fiabobøe.

⁶ Sa'ona bui gøeç mé aali só gu pó a kua adoau. Dii pøe.

⁷ Tàae fiabobø yádileapi doü ní duun awakpabø yáoë, sa'ona pó duunakèomá pøe.

⁸ Tó sa'ona sa pó wí a pó káteu à tékú ò gbëeë, sa'obøpi báa líç de sa'onapi pó ù.

⁹ Pswen gba pó wà kàa kèò ge wà blékèò oou ge mòpereewa líç de sa'ona pó sa'òò pó ù.

¹⁰ Pswen gba pâleç líç de Aalona bui pó ù, aai se sáasaa, tó wa yáale ní nísio ge wa kpà nísisain nò.

Dii sáaukpa sa'obø

¹¹ Dii sáaukpabø pó waliç móë yádileaon ke:

¹² Tó gbëe lé mó Dii sáaukpai ní pøtuoo, aali mó ní kàa sesai pó wa tòto ní nísio ló ní kàagbaala pó wà nísi èwào ní kàa pó wa kè ní pëeti yáalea ní nísioo.

¹³ Aali mó ló ní pòwenti pó wà eëe kàu à kè pëe ù,

¹⁴ i pòpiç bø Diie mèndodo, i gø sa'ona pó sáaukpa sa'obø au lè sa'okíiwaë.

¹⁵ Wàli sáaukpa sa'onç so sapi ogç, wasuli a kini tó gu dòwào.

¹⁶ Tó légbädøa ge gba yái à sapi òi, aali a nòç so sapi ogç. Tó gu dò a kiniwa, wa fì lí só.

¹⁷ Tó sa'onç gò e a gç àaëde zí, wàli káteu à tékú.

18 Tó wà sáaukpa sa'onco sò a gco àaõde zí, Dii a sio. Aõ de sa'oa ũ l̄o. Bcl̄ ã a k̄e, a yá a wi gbé pó sò musue.

19 Wasuli sa'onco pó kâ pó gbâleawa soo. Wàli kâteu à tékû. Sa'onco sõ, gbé pó aa gbâleaoç mé aali sô.

20 Tó gbé gbâle a sáaukpa sa'onco sò, wàli ade b̄o a gbéguu. Nòɔpiá Dii p̄e.

21 Tó gbé kâ pó gbâleawa, gbénazin gbâle a ge nò ge p̄opâle pó de tē ūn nò, ã à sáaukpa sa'onco sò, wàli ade b̄o a gbéguu.

Nisi n̄ auo dilea tē u

22 Dii ò Mɔizie à mè,

23 aà yáe bee o Isailiɔne. Ásuli zu ge sã ge ble nísi sóo.

24 Ali p̄oge ge pó pó wàti tai nísi mɔaoke, áma ásuli sóo.

25 Tó gbé p̄tuo pó w̄i sa'oò Diiwa, w̄i a k̄ini kâteu à tékû nísi sò, wàli ade b̄o a gbéguu.

26 Gu pó áo kuu p̄ii, ásuli bã ge nò kòlokpasai sóo.*

27 Tó gbé kpàa ge pó kòlokpasai sò, wàli ade b̄o a gbéguu.

Sa'ona baa

28 Dii ò Mɔizie à mè,

29 aà yáe bee o Isailiɔne. Tó gbé mò Diié n̄ sáaukpa sa'ob̄o, aàli a sa'ob̄opi p̄e beeç kpa Diiwa.

30 Aàli mó n̄ a nísi pó w̄i ka Diié téu à tékûo n̄ azia co n̄ a kùlao, i a kulapi mɔ Diié.

* **7:26** Daa 9.4, Iko 12.16, 23

31 Sa'ona i a nísi kpasa sa'okíiwa, kulapi iɔ dε Aalona ní a néɔ pó ũ.

32 Ali sáaukpa sa'obɔ oplaa gbá go ado sa'ona pó ũ.

33 Aalona bui pó sɔ Diizi ní sa'obɔpi auo ní a nísio mé alio a gbápi vĩ a baa ũ.

34 Isailiɔ sáaukpa sa'obɔ guu, kùla pó wĩ mɔ Diiɛ ní a gbá pó wĩ bɔ adoao ɔ Dii dílɛ wàli kpá Aalona ní a néɔwa an asea ũ. Isailiɔ líɔ kpámá gɔɔpii.

35 Baa pó Aalona ní a néɔ i e sa pó wĩ a pó nísika Diiɛ téu à tékũ guun we. Bee ɔ Dii kpàmá gɔɔ pó à ní dílɛ a gbàgbanaɔ ũ.

36 Gɔɔ pó wà nísikàmá, Dii dílɛ Isailiɔnɛ aaliɔ bee kpámá gɔɔpii an asea ũ e an buiwa.

37 Sa pó wĩ a pó káteu à tékũ obɔ yãdileaɔn we ní pówen gbaø ní duun awakpabɔo ní tääe fiabobɔo ní daaziu sa'obɔo ní sáaukpa sa'obɔ.

38 Dii yápi dà Mɔizie Sinai gbe musue gɔɔ pó a dílɛ Isailiɔnɛ aa mɔ sa'oïwa Sinai guwaiwaiu.

8

Aalona ní a néɔ dilea sa'onaɔ ũ (Bɔa 29.1-37)

1 Dii ò Mɔizie à mè:

2 Aalona sé ní a néɔ ní sa'on pɔkasac ní nísi pó wĩ pó dileð à gɔ ma pó ūo ní duun awakpazuo ní sásakao mèn plao ní gbí pó kàa kauo,

3 ní Isailiɔ kāaa píi kpaaükpe kpεεlɛ.

4 Mɔizikè lá Dii òewa, à ní kāaa kpaaükpe kpεεlɛ.

5 O Mɔizi ò bílaε: Yá pó Dii dílɛ wà kεn kε.

6 A mò ní Aalonao ní a néɔ, ɔ à ní zu'ò.

7 A ulatao dà Aalonae, à asana lèelɛ dòa, ɔ à ulatao dàè ní sa'o'ulao, ɔ à sa'o'ulapi asana dòè a pi.

8 A bò̄loonnoe lòoè, õ à Uliū n̄ Tumiūo kà bò̄piu.

9 A tuludìè, õ à vua pεpeεna pó i aà dile Dii pó ū nà tulupi aewa, lá Dii dìleèwa.

10 O Mɔizi nísi pó wí pó dileò à gɔ Dii pó ū sè a mà zwàakpεwa n̄ pó pó kúu píi, aa gɔ Dii pó ū.

11 O à nísi fàfà sa'okiiwa gẽn sopla, a màma sa'okiipiwa n̄ a pó píi n̄ dàao n̄ a dibɔo, aa gɔ Dii pó ū.

12 O à nísi pi kà Aalona miwa, à gɔ Dii pó ū.

13 O à mò n̄ Aalona néo, à ulatao dàdané, à asanadòdòné n̄ pi, à fùa gbâa kpàkpané, lá Dii dìleèwa.

14 O à mò n̄ duun awakpazupio, Aalona n̄ a néo ɔnàna a miwa.

15 O Mɔizi zupi kòlokpa, à a au se màma sa'okii kóbaawá n̄ a ɔtonao à lìai, à gbâbòè. O à au pó gɔ èle sa'okiipi gbâziwa. Maa à gbâbòè, à gɔ Dii pó ū.

16 O à zupi guupɔ nísi sèlè píi n̄ a pɔa nísi o n̄ a gòleɔ n̄ gòlepi nísi, a kpàsa sa'okiiwa.

17 O à zuswanapi kàteu à tékù bòo kpε lá Dii dìleèwa, a báa n̄ a nòo n̄ a gbɔo píi.

18 O à mò n̄ sásakaopi doo sa pó wí a pó kàteu à tékù obɔ ū. Aalona n̄ a néo ɔnàna a miwa,

19 õ Mɔizi a kòlokpa, à a au fàfà sa'okiiwa à lìai.

20 O à sãpi gðaagoaa, à a mi n̄ a guo n̄ a nísi o kpàsa.

21 A a guupɔ n̄ a koe pípi, õ à sãpi kpàsa sa'okiiwa píi sa pó wí a pó kàteu à tékù, a gí lɔ na Dii e ū, lá Dii dìle Mɔizipiewa.

22 O à mò n̄ sásakao pâleo an daaziù sa'obɔ ū. Aalona n̄ a néo ɔnàna a miwa,

23 Ḍ Mɔizi a kòlokpa, à a au sè a mà Aalona ɔplaa swáləbawa ní aà ɔplaa ɔnemio ní aà ɔplaa gbánemio.

24 Ḍ à mò ní Aalona néo, à aupi màma ní ɔplaa swáləbaɔwa ní ní ɔplaa ɔnemio ní ní ɔplaa gbánemio. Ḍ à aupi lè sa'okiiwa à liai.

25 Ḍ à sápi nísi nàaa, a vlá nísi ní a sálanao ní a pɔa nísió ní a góleɔ ní gólepi nísió ní a ɔplaa gbáo.

26 Ḍ à kàa boolo sè mèndo kàa gbí pó ìo ku Dii ae guu ní kàa nísideo mèndo ní kàawanao mèndo, a kà nísipió ní ɔplaa gbápiola.

27 A apii nà Aalona ní a néoné ní ɔzì, Ḍ aa mò Dii e sa pó wí a pó mɔè ū.

28 Ḍ Mɔizi pópió sì ní ɔzì, a kpàsa sa'okiiwi sa pó wí a pó káteu à tékú musu an daaziu sa'oa ū. Pó pó wí ka Dii e téu à tékú, a tékúa gí ìo naèn we.

29 Mɔizi sásakaopi kùla sè lɔ, a mò Dii e sa pó wí a pó mɔè ū, lá Dii dílèèwa. Kulapi mé Mɔizi baa ū.

30 Ḍ Mɔizi nísi pó wí pó díleò à gô Dii pó ū dà ní au pó kále sa'okio, a fâfâ Aalona ní a néowá ní ní pɔkasao. Màa a tò Aalona ní a néo ní ní pɔkasao gô Dii pó ū.

31 Ḍ Mɔizi ò Aalonae ní a néo: A nòò bee fùuké kpaaükpe kpœele, í só we ní á daaziu kàa gba pó kú gbí guu, lá Dii dílèwa à mè áme á só.

32 I nòò ní kàa pó gôò káteu à tékú.

33 Asu go kpaaükpe kpœele e gôò sopla e á daaziu gôò lé gë kaò, asa waò á daaziu zípi ke e gôò soplae.

34 Dii mé yâ pó ke gbäpi dílè ke à á duuna këwá yái.

35 Aò ku kpaaükpe kpœele fâane ní gwääsinao e gôò sopla, ìo zì pó Diipi dàé ke, ke ásu gagao yái, asa màa a dílemee.

36 Ḷ Aalona ní a néo yá pó Dii dà Mɔizie a ònē kè píi.

9

Sa'onaɔ naa zìwa

1 A gɔɔ swaaɔde zí Mɔizi Aalona ní a néo sisi ní Isailio gbɛzɔɔ.

2 Ḷ a ò Aalonaε: Zugaaena sãasai sé n duun awakpabɔ ũ n sãsakao sãasaio sa pó wĩ a pó káteu à tékũ obɔ ũ, ní sa'oò Diiwa.

3 Ní o Isailio nε aa blesana se duun awakpabɔ ũ n zugaae wẽdona sãasaio ní sã wẽdona sãasaio sa pó wĩ a pó káteu à tékũ obɔ ũ,

4 ní zuo ní sãsakao sáaukpa sa'obɔ ũ, aa sa'oò Diiwa ní pówen gba pó yãalea ní nísioo, asa Dii a bɔ mómá gbâε.

5 Wà pó pó Mɔizi òpiɔ sè mòò kpaaúkpe kpεelε, ɔ gbépii mò sì Dii ae.

6 Ḷ Mɔizi mè: Yá pó Dii dìlε ké à aà gawi en ke.

7 Ḷ a ò Aalonaε: Sɔ sa'okiii, ní sa'o ní duun awakpabɔ, ní sa pó wĩ a pó káteu à tékũ o, ní n duuna ní n néo póo kéwá, ní sa'o ní bíla pó, ní n duuna kémá lá Dii òwa.*

8 Ḷ Aalona sò sa'okiii, à zugaaena kòlokpa a duun awakpabɔ ũ.

9 Aà néo mòè ní a auo, à ɔtona zìwà, a màma sa'okii kóbaɔwa, ɔ à au kini èle sa'okiipi gbáziwa.

10 A zupi nísi ní a gòleɔ ní a pɔa nísio kpàsa sa'okiipiwa, lá Dii dìlε Mɔiziεwa.

11 A a nòɔ ní a báao kpàsa bòo kpε à tékù.

12 A sa pó wĩ a pó káteu à tékù ò, ɔ aà néo a au kpàwà, a lè sa'okiipiwa à lìai.

* 9:7 Ebε 7.27

13 Aa sāpi guɔ kpàwà dodo ní a mio, ɔ a kpàsa sa'okiiwa.

14 A a guupɔɔ pípi ní a koeɔ, a kpàsa sa'okiiwa a kini pó kálɛa musu.

15 Ⓛ Aalona mò n bíla sa'obɔɔ. A n duun awak-pable sè à a kòlokpa, ɔ a kèò lá a kè n duun awak-pabɔ séiaowa.

16 A mò ní sa pó wí a pó káteu à tékū obɔo, ɔ à sa'òò lá Dii dílewa.

17 A mò ní pówen gbao, a dà ɔkū do, ɔ a kpàsa sa'okiiwa, sa kɔɔ oa pó bàasi.

18 A bíla sáaukpazu ní sásakaoo kòlokpa. Aà néɔ a au kpàwà, ɔ a lè sa'okiiwa à lìai.

19 Zu ní sāpio nísiɔ, an vlá nísi ní a sálanaɔ ní a gòleɔ ní a pɔa nísiɔ

20 ɔ aa kàle nòɔpiɔ kulaɔwa, ɔ Aalona kpàsa ní a nísipiɔ sa'okiiwa.

21 A a kulapiɔ ní ɔplaa gbáo mò Diiɛ sa pó wí a pó mɔè û lá Dii díle Mɔiziɛwa.

22 Ⓛ Aalona ɔdɔ́rla musu, à samaa'ònɛ.† Ké à sa'ò n duun awakpabɔɔ màa ní sa pó wí a pó káteu à tékū obɔo ní sáaukpapɔɔ, ɔ à píla sa'okípiwa.

23 Ⓛ Mɔizi ní Aalonao gè kpaaúkpεu. Ké aa bò, aa samaa'ò bílae, ɔ Dii gawi bò gupuauf gbépi wáa.

24 Té bò Dii kíi à kù sa pó wàlɛ a pó káteu à tékū nísipiɔwa sa'okii. Ké gbépi è màa, aa gulakè, ɔ aa mipèlɛ.

10

Nadabu ní Abiuo gaa

† 9:22 Nao 6.22-27

1 Aalona n̄o Nadabu n̄ Abiuo n̄ t̄sib̄o s̄e, aa tekàu aa tulaletikàa, ñ aa m̄ Dii ae n̄ té z̄lo p̄ i dilenenéoo.

2 O té b̄ Dii k̄ii à n̄ d̄de, aa ḡaga Dii ae we.

3 O M̄izi ò Aalonaæ: Yá p̄ Dii òn we à m̄è, á tó gb̄ p̄ s̄òazio d̄ k̄ a kua adoa,* i t̄b̄o gb̄epi wáa.

O Aalona n̄ile.

4 M̄izi Aalona des̄ Uzieli n̄o Misaeli n̄ Elezafão s̄isi, ñ a òné: Asō kāi. A á gb̄o ge s̄el̄e zwâakpe kp̄eel̄e, í b̄o b̄o kp̄e.

5 O aa m̄ ḡepi s̄el̄e n̄ n̄ ulatao, aa b̄orin̄o b̄o kp̄e lá M̄izi òwa.

6 O M̄izi ò Aalonaæ n̄ aà n̄o Eleazaa n̄ Itamaao: Asu to ìana á mikā páo. Asu à á ulao ga k̄ek̄o. Tó á k̄e màa, á gagae, Dii p̄ i pa gb̄epiizi. A gb̄ Isailio mé aa gb̄ p̄ Dii t̄o tekùmápi ólo.

7 Asu go kpaaükpe kp̄eel̄eao, k̄e ásu gagao yáí, asa Dii n̄isi p̄ t̄o a ḡo aà p̄ ū kú á mewae. O aa k̄e lá M̄izi òwa.

8 O Dii ò Aalonaæ:

9 Mpi n̄ n̄o, t̄o ále ḡe kpaaükpeu, ásuli v̄ee ge i gbâa mio, k̄e ásu gagao yáí. Yâdileapi ā ku ḡopii e á buiwaes.

10 Ali p̄ p̄ de ma p̄ ū d̄k̄e n̄ p̄ p̄ de ma p̄ ūoo. Ali p̄ gbâlea d̄k̄e n̄ p̄ gbâlesaio.

11 Ali yâdilea p̄ má dà M̄izie a ò dada Isailion̄e pii.

12 M̄izi ò Aalonaæ n̄ aà n̄e p̄ ḡo Eleazaa n̄ Itamaao à m̄è: Ali p̄w̄en gba p̄ w̄ ka Diié téu k̄ni

* **10:3** B̄o 19.22

ble sa'okii sae. Asuli εσε káu à ke pēe ūo, asa blepi adoaε.

¹³ Ali ble gu pó wa dílε a zéiu, asa á baan we sa pó wí a pó nísika Diié téu à tékū guu. Maa Dii dílεmee.

¹⁴ Mpi n̄ n neḡεo n̄ n nenoεo áli a kùla pó wí m̄ Diié n̄ a gbá pó wí b̄ adaoao so gu pó wa dílε a zéiu, asa á baan we Isailiɔ sáaukpa sa'oa guu.

¹⁵ Aali m̄ n̄ a gbápio n̄ a kùlao n̄ a nísi pó wí ka Diié téuo, í m̄ Diié. Mpi n̄ n̄é á baan we ḡoppii lá Dii dílεwa.

¹⁶ Mɔizi duun awakpable yāgbèamá. A m̄ lè à tekù k̄ò, ɔ Mɔizi p̄o pà Eleazaa n̄ Itamaaozi à m̄è:

¹⁷ Bóyái i duun awakpab̄o n̄ɔpi so zwàakpε uao ni?[†] Dii bleε. A kpàwáε k̄é à gbépii duuna k̄omáε, í sín̄o.

¹⁸ Lá wi ḡé n̄ a auo Dii kúk̄io, à k̄ù à a n̄ò so uaε, lá má òwa.

¹⁹ O Aalona ò Mɔizie: Gwa, aa m̄ Diié gbā n̄ n̄ duun awakpab̄o n̄ n̄ sa pó wí a pó káteu à tékūo, ɔ yá ma le gbā. Tó má sò yāa, a ke Diié nae?

²⁰ K̄é Mɔizi yápi mà, ɔ a s̄i.

11

Pó pó Dii dílε tē uɔ
(Iko 14.3-21)

¹ Dii ò Mɔizie n̄ Aalonao à m̄è,

² aa yáε bee o Isailiɔne: Sèa n̄òb̄o pó áli sóon ke:

³ Ali n̄ò pó a swε paaa pla mé ɔ p̄ob̄o a k̄olou à ea só só.

† 10:17 Lev 6.26

⁴ Nòbòeç ku, aañ pɔbɔ ní kòlou aa ea só, kási an swε paaa plao, ásuli sóo. Yiongo i pɔbɔ a kòlou à ea só, a swε vñ sõo. A té.

⁵ En'ui'uina i pɔbɔ a kòlou à ea só, a swε vñio. A té.

⁶ Kifēnēna i pɔbɔ a kòlou à ea só, a swε vñio. A té.

⁷ Sàwa swε vñ paaa pla, kási ili pɔbɔ a kòlou à èa sóo. A té.

⁸ A nòçpiç té, ásuli sóo, ásu òkã a gewa seo.

⁹ Ilɛpɔ pó kú ísiau ge swaiç, a pó pó áli sóon ke: Tó a ka ní tæeo vñ, áli só.

¹⁰ Ilɛpɔ pó ka ní tæeo vñio, pó pó kú yðeyðeç ge pó pó kú dodoon nò, aañ deé pó giao û.

¹¹ Lá pó giaoñe, ásuli sóo. Ali sakà a gëu.

¹² Ilɛpɔ pó ka ní tæeo vñio líç deé pó giao û.

¹³ Bã pó áli sakauon ke: Asuli sóo, pó gianañe. Yāamusu, kúu, båso,

¹⁴ baε, zabã, bleaaç,

¹⁵ gbagbaaç,

¹⁶ koohūhūna, taataa, yaabεεç,

¹⁷ kooç, kpɔbɔ'ilena, bãyakpa,

¹⁸ fana, gáu, tεepili,

¹⁹ wàaliana, yaapunaç, wεlembã ní sasio.

²⁰ Kòç gâsiadeç líç deé pó gianoç û,

²¹ áma áli a gbalade pó i vñvñç só.

²² A pó pó áli sóon ke: Kwaç, vñikeenac, plekasonac ní kwa keleç.

²³ Kòç gâsiade pâleç líç deé pó gianoç û.

²⁴ Pópiç to à gbâlée. Gbé pó òkã a gewa aç gbâléaç e oosi.

²⁵ Gbé pó a gë sè lí a póç pí, kási a gi àç gbâléaç e oosi.

26 A nòò pó a swé paaao, ge ìli pòbò a kòlou à èa sòoo tē píi. Gbé pó ɔkàwà gbälèn we.

27 A pó ɔmideo tē. Gbé pó ɔkà a gewa alio gbälæe e oosi.

28 Gbé pó a ge sè lí a póo pípi, kási a gi àò gbälæe e oosi. Pópi o lío deé tē ū.

29 Pòkelena pó i ták'o tòolewae beeo lío deé tē ū: Èna, zō,

30 kaso, zōgalaté, newoona, lòlo ní kíkpao.

31 Pòkelenapi o lío deé pó gbälæa ū. Tó pópi o gá, mé gbé ɔkàwà, aò gbälæe e oosi.

32 Tó pópi o gá, mé à lèle dà póa, pópi aò gbälæe, lí pó ge zwää ge báa ge sakili ge zìkebøen nò. Wàli da íu, kási aò gbälæe e oosi. Bee gbea i gô gbälèsai.

33 Tó pó kelenapi do ge lèle dà gí ouu, pó pó kú a guuo gbälè, wàli oopi wí.

34 Tó oopi i kòle kà pòblea ge imiau, à gbälèn we.

35 Pó pò pògepi do lèle dàa gbälèe. Tó blekebò ge kínae, àli gboo, asa à gbälèe, mé aò gbälæeé.

36 Tó nibøna ge lòoe sô, a gbälèo, sema gbe pó ɔkà pògepiwa.

37 Tó a ge lèle dà pòbuia, a gbälèo.

38 Tó pòwena pó wa kà ílee sô, aò gbälæeé.

39 Tó nòò pó wí sóo do gá, gbe pó ɔkàwà aò gbälæe e oosi.

40 Gbé pó pògepi sò ge à pògepi sè lí a póo pí, kási aò gbälæe e oosi.

41 Pòtaa'onkuawa á pó gianaé, ásuli sóo,

42 pó pò i ták'o a gbe ge gbá síiñwa ge pó pó gbá vî dasin nò. Ásuli sóo, pó gianaone.

43 Ásu to à gô pó giana ū pópi o yá musuo. Ásu to à gbälè ní yáio. Ásu to aa á gbälèo,

44 asa Dii á Luan ma ū. Aɔ ázla kúa ma gbéo ū, á kua iɔ adoa, asa ma kua adoaε. Ásu to àli gbälε póttaa'onkuawapiɔ yá musuo.

45 Ma Dii ma á bólε Egipi, ké màɔ de á Lua ū. A kua líɔ adoa, asa ma kua adoaε.*

46 Yá pó má díle nòbɔɔ ní bâɔ ní ílepɔ béεɔ ní póttaa'onkuawaɔ musun we.

47 Aliɔ pó gbälεaɔ dɔkɔε ní pó gbälεsaiɔ. Aliɔ pó pó wí sɔɔ dɔkɔε ní pó pó wíli sóɔɔ.

12

Nε'i gbabɔa

1 Dii ò Mɔizie à mè,

2 aà yáε bee o Isailiɔne: Tó nɔε ne'i gɔε ū, aɔ gbälεa e gɔɔ soplaε, lá iɔ ku a ɔkûgɔɔwawa.

3 A gɔɔ swaaɔde zí wíli tɔzɔ népiε,*

4 nɔεpi i ea zɔlε lɔ e gɔɔ baakwi ní àaɔo a au gbâbɔa yái. Asuli ɔkâ Dii pɔewao, mé asuli gé zwàakpe uao e a gbâbɔgɔɔpi ge pað.

5 Tó nɔε a i sɔɔ, aɔ gbälεa e ãsɔɔ plae, lá iɔ ku a ɔkûgɔɔwawa, i ea zɔlε lɔ e gɔɔ bàaɔ ní sooloo e a au gbâsî wolo.

6 Tó aà negɔε ge nɔε ia gbâbɔgɔɔ pà, aàli gé sa'ona lei kpaaũkpe kpeelε ní sâ wẽdonao sa pó wí a pó káteu à tékû obɔ ū ní felenao ge felenguulu né bɔlɔ duun awakpabɔ ū.

7 Sa'onapi lí sa'ooè Diiwa, i aà duuna këwà, nɔεpi aubɔawà gbâsî i wolowà. Yá pó wa díle ne'ina musun we.

* **11:45** 1Piε 1.16 * **12:3** Daa 17.12, Luk 2.21

⁸ Tó aà gbāa i ka aà sā luo, aàli mó ní felenao mèn pla ge felenguulu né bɔlɔ mèn pla,[†] ado iɔ de sa pó wī a pó káteu à tékū obɔ ū, ado sō duun awakpabɔ. Sa'ona lí aà duuna kēwà, noepi i gɔ gbālesai.

13

Mebaagya

¹ Dii yā'ò Mɔizile ní Aalonao à mè:

² Tó gbé gue lé ká ge àlε bɔke ge àlε puakū, mé a de gyā pó i lińzi ū, wàli ḡeaàñō sa'ona Aalona ge aà nēj do kíi.

³ Sa'onapi i wéte gyā pó kú ade mewai. Tó gupi ká puakù, mé a ε zuuuua, gyā pó i lińzin we, sa'ona lí ade dile gbāleá.

⁴ Tó mebaa puakù, mé a ε zuuuao, mé a ká i puakūo, sa'onapi lí zékaka adelε e gɔɔ sopla,

⁵ a gɔɔ sopladepi zí i wétei. Tó a è gyāpi ku a gbεu, i zɔɔkúo, sa'ona lí εa zékaka adelε e gɔɔ sopla lɔ,

⁶ a gɔɔ sopladepi zí i εa wétei lɔ. Tó gyāpi lào, i káffio, aàli ade dile gbālesai. Gyā bɛɛ no. Ade lí a pɔkasao pí, i gɔ gbālesai.

⁷ Tó gyāpi sù kàffí ade azia ɔlɔa sa'onaε gbeaε, aàli εa gé azia ɔlɔiè lɔ,

⁸ sa'ona i wétei. Tó gyāpi kàffíε, aàli aà dile gbāleá. Gyā pó i lińzie.

⁹ Tó gbé gyā pó i lińzi vī, wàli ḡeaàñō sa'ona kíi,

¹⁰ i wétei. Tó gu kaapi puakù, mé a ká pù, mé à pia tēnsuii,

[†] **12:8** Luk 2.24

11 gyā pó ï lińzi mé zína díle we kò, sa'ona lí ade dile gbâlea. Asuli zékaka adel eo, asa á ade dō gbâlea kò.

12 Tó gyā lì gbé m ea, mé sa'ona è à lì aà m ea píi sea za aà minanguo e à gè pè aà kèsékpéawa,

13 aàli wétei. Tó gyäpi lì ade m ea píi, aàli ade dile gbâlesai. Lá aà m e dàkɔi píi, a gbâsi vio.

14 Zí pó wà sù è a pia ténsuii, a gbâlean we.

15 Tó sa'ona bò t api è, aàli ade dile gbâlea. Bò t api a  gbâlea , gyā pó ï lińzie.

16 Tó bò t api sù l l , à puak , ade lí g  sa'ona k i,

17 sa'onapi i w tei. Tó b pi puak , aàli ade dile gbâlesai, i  gbâlesai.

18 Tó gb  b  v , m  à l aa,

19   a gbe  à k  p uu ge àl  teke g neg ne, ade lí g  à az a  l  sa'ona ,

20 i w tei. Tó a è a   zuuua, m  a k  puak , sa'ona lí ade dile gbâlea. Gy  p  ï lińzi m  b w  b  gbe  we.

21 Tó sa'ona w tei a è a d amav , k  pua ku weo, m  a   zuuua , sa'onapi lí z kaka adel  e g   sopla.

22 Tó a è àl  k f  s , aàli ade dile gbâlea. Gy  p  ï lińzie.

23 T  gu tekeapi ku a gbe , i k f o, b pi gbe , sa'ona lí ade dile gbâlesai.

24 T  gb  tek ,   a b  puak  guei ge à k  g neg ne,

25 sa'ona lí w tei. T  a è a k  puak , ge a   zuuua, gy  p  ï lińzi m  d ale teb pi we, sa'ona lí ade dile gbâlea, asa gy  p  ï lińzie.

26 T  sa'ona w tei a è a d amav , m  a k  pua v o, m  a   zuuua , sa'onapi lí z kaka adel  e g   sopla,

27 a ḡo sopladepi z̄i i wétei. Tó à kàfī, sa'ona lí ade dile gbâlea, asa gyā pó ì lińzie.

28 Tó bò puapi ku a gbeu, mé i kâfio, a dáamavî, t̄eb̄e, sa'ona lí ade dile gbâlesai, asa t̄eb̄o gb̄ee.

29 Tó ḡe ge n̄oε b̄o v̄i a mikâu ge a letâwa,

30 sa'ona lí wétei. Tó a è b̄opi zuuuua, mé a kâ k̄e t̄én'ūa'ūanno, sa'onapi lí ade dile gbâlea. Uae, mi ge letâ gyā pó ì lińzie.

31 Tó sa'ona wétei mé a è úapi zuuuao, mé kâ sia ku weo, sa'onapi lí zékaka adelē e ḡo sopla,

32 i ea wéte b̄opizi a ḡo sopladepizi. Tó a è úapi i kâfio, mé kâ t̄ea úa'ūana ku weo, mé a zuuuao,

33 wàli miboè, ãma wasuli gu pó úapi kuu boo, sa'ona lí zékaka adelē e ḡo sopla,

34 a ḡo sopladepi z̄i i wéte úapizi. Tó a è úapi i kâfio, mé a zuuuao, sa'onapi lí ade dile gbâlesai. Ade lí a p̄okasaç pí, iò ku gbâlesai.

35 Tó úapi sù kâfī aà dilea gbâlesai gbeaæ s̄o,

36 sa'ona lí wétei. Tó úapi kâfī, sa'ona suli kâ t̄ea tàasika l̄o, asa ade gbâleæ.

37 Tó úapi kèè doú, mé à kâ sia b̄olé, úapi làa, ade gbâleao, sa'ona i aà dile gbâlesai.

38 Tó pó puaç b̄ob̄o ḡe ge n̄oε m̄ewa bàebæ,

39 sa'ona lí wétei. Tó pó pua fàuluue, debu mé bò aà m̄ewa we, ade gbâleao.

40 Tó ḡe mikâ wòlo, migbaadee, a gbâleao.

41 Tó aà mi'aε kâ mé wòlo, mi'aegbaadee, a gbâleao.

42 Tó b̄o pua bò aà migbaa ge aà mi'aegbaawa, gyā pó ì lińzi mé bò we,

43 sa'ona lí wétei. Tó bɔpi kaa dε púuu lán gyā pó
í lińziwa,

44 gɔ̄epi gyā pó í lińzi vīe. A gbäl̄e, sa'ona lí ade
dile gbäl̄ea bɔ pó kú aà miwa yái.

45 Tó gbé gyā pó í lińzi vī māa, aàliɔ pɔkasa kék̄ea
daa, i a mikā tó da pā, aàli ɔku a léwa, i me: Gbäl̄ea!
Gbäl̄ea!

46 Gɔ̄o pó àle gyāpi ke píi, aɔ gbäl̄eaε. Gbé gbäl̄eaε,
aɔ ku bòo kpε adoe.

Pófukpaa

47 Tó pɔkasa pó wa tå ní sákāo ge ní buao fù kpà,

48 ge pólε ge báa ge báa pó,

49 tó a fukpaapi kè búunno ge t̄eeε, wàli ɔlo
sa'onaε,

50 i wétei, i zékaka pópile e gɔ̄o sopla,

51 i εa wétei a gɔ̄o sopladezì. Tó a fukpaapi kàf̄iε,
fù pásie. Pópi gbäl̄e, zì pó wí keò píin lò.

52 Aàli pó pó fù kpàpi káteu à tékū, asa fù pásie.

53 Tó sa'ona wétei a è pópi fukpaapi i káfio,

54 aàli o wà pó pó fù kpàpi pípi, i εa zékakaè lɔ e
gɔ̄o sopla,

55 i εa wéte pó pó wa pípipizi lɔ. Tó a è fukpaapi i
lilεo, baa tó i káfio, pópi gbäl̄e. Ali káteu à tékū, tó
pópi ae ge a kpε mé fukpaan lò.

56 Tó sa'ona wétei a è fukpaapi lào pópi pípia
gbεa, aàli gu pó fù kpàpi gole.

57 Tó pópi èa lé fù kpa lɔ àle lia, aàli pópi káteu à
tékū.

58 Pó pó wa pípi a fukpaa làa sɔ̄, wàli pípi a ḡen
plaade, i ḡɔ̄ gbäl̄esai.

59 Pó pó wa tā ní sākāo ge ní buao yādilean we, pōkasa ní pōleo ge báa pō píi, ké wà e dile gbālesai ge gbālēa.

14

Gbābāa mēbaagyādeε

1 Dii ò Mɔizie à mè:

2 Mēbaagyāde pō wà mòò sa'onaε gbābōa yādilean ke:*

3 Sa'ona lí bō bōo kpε à gέ wétei gbēpizi. Tó a è à gbāgbā ní a gyāpio,

4 aāli o wà mōè ní bā pō de tē ūo bēēo mèn pla ní se de lío ní wōtēnao ní ése úao.

5 Sa'ona lí o wà bāpiō do dō oo pō wà í bāalēa kāu musu, wi a kōlokpa,

6 i bā pō bēē sé ní se de lío ní wōtēnao ní ése úao, i apii māle bā pō wà a kōlokpa ípi musu au guu,

7 i fā gbē pō ále aà mēbaagyā gbābōèwà gēn sopla, i gbābōè, i bā bēēpi gbae sēu.

8 Gbē pō wāle gbābōè lí a pōkasac pí, i a kāc wa píi, i zu'o, i gō gbālesai. Bee gbea i gē bōou, i gō sopla ke già, i gbasa gē a kpéu.

9 A gō sopla de zí aāli a kā wa píi, aà mikā, aà lekāna, aà wékpammizi, kā pō kú aà mēwa píi lé. Aāli a pōkasac pí, i zu'o, i gō gbālesai.

10 A gō swaađde zí aāli mó ní sāsa né bōlō sāasaiō mèn pla ní sāda sāasai wēdonao mèndo ní pōwentio kiloo soolo yāalea ní nísi litili kīnio.

11 Sa'ona pō lē gbābō gbēpiε lí mó ní gbēpio Diiε kpaaūkpe kpeelε ní aà gbapiō.

* **14:2** Luk 5.14, 17.14

12 Sa'ona lí sāsa se mèndo, i sa pó wĩ a pó mɔ Diiɛ oò tàae flabobɔ ũ ní nísi litili kīnipro.

13 Aàli sāpi kòlokpa gu pó a kua adoa, wĩ duun awakpabɔ ní sa pó wĩ a pó káteu à tékũ obɔo kòlokpau. Tàae flabobɔpiá sa'ona póe lán duun awakpabɔwa. Dii póe.

14 Sa'ona lí tàae flabobɔpi au sé à máma gbé pó àlɛ gbâbɔè ɔplaa swáləbawa ní aà ɔplaa ɔnɛmio ní aà ɔplaa gbánɛmio,

15 i nísi litili kīnipi dã à ka a ɔzɛeu,

16 i a ɔplaa ɔnɛzɔblena zɔ nísi pó kú a ɔzɛupiwa, i nísi pi fâfâ Dii ae gën sopla ní a ɔtonapio.

17 Aàli nísi kîni pó gɔ a ɔzɛeu máma aà ɔplaa swáləbawa ní aà ɔplaa ɔnɛmio ní aà ɔplaa gbánɛmio tàae flabobɔ au pó á màwà musu.

18 Sa'ona lí nísi kîni pó gɔ a ɔu máma aà miwa, i aà tàae këowà Dii ae.

19 Sa'ona lí sa'o ní duun awakpabɔo, i gbé pó àlɛ gbâbɔè duuna këowà. Bee gbɛa i sa pó wĩ a pó káteu à tékũ obɔ kòlokpa,

20 i sa'oò sa'okíiwa ní pówen gbao, i aà duuna këowà, i gɔ gbâlɛsai.

21 Tó taasidee mé i ka à pópiɔ kpao, aàli sāsa se mèndo tàae flabobɔ ũ, wi pópi mɔ Diiɛ ní pówentio kiloo pla yâalea ní nísi aà duunakëawà yái. Aàli nísi litili kîni sé lɔ

22 ní felenaò mèn pla ge felenguulu né bɔlɔo mèn pla aà gbâa léu, ado iɔ de duun awakpabɔ ũ, ado sɔ sa pó wĩ a pó káteu à tékũ obɔ ũ.

23 Aàli mɔò sa'onae Dii ae kpaañkpɛ kpɛelɛ a gɔ swaañde zí a gbâbɔae yái.

²⁴ Sa'ona lí tàae flabosā sé ní nísipio, i pópi o mɔ Diiε,

²⁵ i sápi kòlokpa tàae flabobɔ ū, i a au dã máma gbé pó àle gbâbɔè ɔplaa swáləbawa ní aà ɔplaa ɔnemio ní aà ɔplaa gbánemio,

²⁶ i nísipi dã ka a ɔzεeu,

²⁷ i fáfá Dii ae gën sopla ní a ɔplaa ɔnezɔblenao,

²⁸ i nísi pó kú a ɔu máma aà ɔplaa swáləbawa ní aà ɔplaa ɔnemio ní aà ɔplaa gbánemio gu pó à tàae flabobɔ au màmawàu.

²⁹ Aàli nísi kíni pó gò a ɔu máma aà miwa aà tàae këawà Dii ae yáí.

³⁰ Aàli sa'o ní felenapi doo

³¹ duun awakpabɔ ū, i sa pó wí a pó káteu à tékū o ní adoo ní pówentio, i aà duuna këowà Dii ae.

³² Yá pó wa dílɛ gbé pó mëbaagyä ví, mé aà gbää i ka à pó pó wí gbâbɔðɔ kpá píion we.

Kréfukpaa

³³ Dii yá'ò Mɔizie ní Aalonao à mè:

³⁴ Tó a gë Kanaa bùsu pó málë kpáwá á pó ū guu, mé má tò kpé fù kpà á bùsuu we,

³⁵ kpéde lí gë o sa'onaë pó pó dë lán fuwa ku a kpéu.

³⁶ E sa'ona à gë gëi kpépi wétei fupizi, aàli o wà bole ní pó pó kúuɔ, ké pópi su gbâleo yáí, ili gbasa gë à wéte kpépizi,

³⁷ ili a fukpaapi gwagwa. Tó a è fupi kpé gí sò à zùu, à kè bùunnɔ ge téee,

³⁸ aàli bɔ kpépi, i a gbata e gɔɔ sopla.

³⁹ A gɔɔ soplade zí aàli εa su, i wétei. Tó fupi lí kpépi gílaε,

40 aàli o wà gípi gbé pó fù kpàò bøle wà gë kólë bë'æ.

41 Aàli tó wà kpé guu gíò wa wà liai, wi gë bùsu pó wa wàpi kólë bë'æ.

42 Wi gbe pâleo sélé, wi káká gbepiò gbeu, wi kpépi gíyòò ní bùsu pâleo.

43 Gbepiò bølea ní kpépi waaa ní a yooao gbea, tó kpépi èa fù kpà à lìa,

44 sa'ona lí ea gë wétei. Tó fupi kâffi kpépiue, fù pâsié, kpépi gbâlèn we.

45 Wàli kpépi gboo, wi bøle ní a gbeo ní a lío ní bùsu pó wa yooao, wi kólë bë'æ.

46 Goo pó kpépi gbataa, tó gbëe sù gëu, ade aò gbâlæae e oosi.

47 Tó gbëe i kpépi ge à pøblèu, aàli a pøkasao pi.

48 Kpépi yooao gbea tó sa'ona mò wëtei, mé a è i fù kpa lòo, aàli gbâbò kpépie, asa fukpaapi làaæ.

49 Aàli bã se mèn pla ní sedé lio ní wëtënao ní ése úao, ké aà gbâbò kpépie,

50 i bâpiò do dò gí oo pó wà í bàalea kàula, i a kòlokpa,

51 i sedé lí ní ése úao ní wëtënao ní bã bëepio sé málë bã pò à a kòlokpa au guu ní ipio, i fâfâ kpépiwa gën sopla.

52 Aàli gbâbò kpépie ní bâpi auo ní ipio ní bã bëeo ní sedé lio ní ése úao ní wëtënao,

53 i bã bëepi gbae wënkpe sësao. Mâa a gbâbò kpépie, i gõ gbâlesai.

54 Mebaagyã ge úa yâdileaon we

55 ní fu pò i kpa pøkasawao ní kpé guupò

56 ní gukaao ní bøo ní mebaa puakúao,

57 ké wà e pó kua gbâlesai ge gbâlea gɔɔ dɔ. A yâdileaɔn we.

15

Kēnu yá

1 Dii yã'ò Mɔizie ní Aalonao à mè:

2 A yã'o Isailione à mε, tó gbé gɔekεbɔ lé ibɔlε, ípi ïɔ gbâleaε.

3 Aà gɔekεbɔ lé ibɔlε ge à kàn lò, ade gbâlèn we. Lá aà gbâlea aɔ den ke:

4 Wúlebo pó kēnude wùlewà gbâlèε. Pó pó à zɔlwà píi gbâlèε.

5 Gbé pó ɔkà aà wúlebowà lí a pɔkasao pí, i zu'o, kási aɔ gbâlea e oosie.

6 Gbé pó zɔlε pó pó kēnude zɔlwàwa lí a pɔkasao pí, i zu'o, kási aɔ gbâlea e oosie.

7 Gbé pó ɔkà kēnude mewa lí a pɔkasao pí, i zu'o, kási aɔ gbâlea e oosie.

8 Tó kēnude l'ikà gbé pó gbâleaowa, ade lí a pɔkasao pí, i zu'o, kási aɔ gbâlea e oosie.

9 Tó kēnude dí pó kpε, pó pó à zɔlwà gbâlèε.

10 Gbé pó ɔkà pó pó kú aà zíewa, aɔ gbâleaε e oosi. Tó gbé pɔpiɔ sè, aàli a pɔkasao pí, i zu'o, kási aɔ gbâlea e oosie.

11 Tó kēnude i ɔpio, mè à ɔkà gbéwa, gbé pó ɔkàwàpi lí a pɔkasao pí, i zu'o, kási aɔ gbâlea e oosie.

12 Wali g̃i oo pó kēnude ɔkàwà wíwi. Tó pó pó wa kè ní líoε, wàli pípi.

13 Tó kēnude kēnu làa, aàli ḡo sopla ke già a gbâbo a yái, i a p̄okasaç pí, i zu'o ní í bàaleao, i ḡo gbâlesai.

14 A ḡo swaaõde zí aàli felena sé mèn pla ge felenguulu né bɔlɔ mèn pla, i geò Dii k̄i kpaañkp̄e kpeele, i kpa sa'onawa.

15 Sa'onapi lí sa'o ní bãpi doo duun awakpabɔ ũ, ado sõ sa pó w̄i a pó kâteu à tékū obɔ ũ, i aà duuna kēowà Dii ae aà kēnu pó tò à gbâlè yá musu.

16 Tó gbé azia è, aàli zu'o wásawasa, kási aø gbâlea e oosie.

17 P̄okasa ge báa pó ípi kâwà, aàli pí, kási pópi aø gbâlea e oosie.

18 Tó ḡe wùle nœo mé à azia è, aali zu'o, kási aø gbâlea e oosie.

Oküayá

19 Tó nœ ɔkù, au pó iø bɔwà mé i to aàø gbâlea e ḡo sopla. Gbé pó ɔkà nœpiwa, aø gbâlea e oosi.

20 Aà gbâleḡo pó pó à wùlewà ge pó pó à zɔlwà píi gbâlèe.

21 Tó gbé ɔkà aà wúlebɔwa, aàli a p̄okasaç pí, i zu'o, kási aø gbâlea e oosie.

22 Tó gbé ɔkà pó pó à zɔlwàwa, ade lí a p̄okasaç pí, i zu'o, kási aø gbâlea e oosie.

23 Tó gbé ɔkà aà wúlebɔwa ge pó pó à zɔlwàn lò, ade aø gbâlea e oosie.

24 Tó ḡe wùleaànɔ, à gbâlèn we, iø gbâlea màa e ḡo sopla. Wúlebɔ pó ḡepi wùlewà píi gbâlèe.

25 Tó au lé bɔ nɔewa à gɔɔplakè, mé aà ɔkūgɔɔn sɔɔ ge a gẽgẽa dε aà ɔkūgɔɔ léa, aɔ gbâlea aubɔawàpi gɔɔ, lá iɔ gbâlea a ɔkūgɔɔwawaæ.

26 Wúlebɔ pó à wùlewà gɔɔ pó au lé bɔwà aɔ gbâleaε, lán wúlebɔ pó à wùlewà a ɔkūgɔɔwawa, mé pó pó à zòlewà aɔ gbâleaε, lá a de aà ɔkūgɔɔwawa.

27 Gbé pó ɔkà pɔpiowà gbâlèn we. Aàli a pɔkasaa pí, i zu'o, kási aɔ gbâlea e oosie.

28 Tó aubɔawà làa, a ke gɔɔ sopla gĩaε, i gɔ gbâlesai.

29 A gɔɔ swaaõde zí aàli felena sé mèn pla ge fe-lenguulu né bɔlɔɔ mèn pla, i gεð sa'onaε kpaaũkpε kpeeεlε.

30 Sa'ona lí sa'o ní bãpiɔ doo duun awakpabɔ ũ, ado sɔ sa pó wĩ a pó káteu à tékú obɔ ũ, i aà duuna kẽowà Dii aε au pó bɔwà a tò à gbâlè yá musu.

31 Maa á da Isailiɔne aa kẽ gbâsiwa, kẽ aasu ma kúkii pó kú ní guu gbâle, aa gaga ní gbâleapi yá musuo yái.

32 Yãdilea kẽnude ní gbé pó gbâlè azia ea yá musuɔnen we

33 ní nɔe pó ɔkūao ní gɔε ge nɔe kẽnudeo ní gɔε pó wùle ní nɔe gbâleao.

16

Duunkẽama dikpe

1 Aalona negɔε gbẽɔn pla pó aa g̃e Diizi aa g̃agaa, an gagaa gbea Dii ò Mɔizie:

2 O ní ṽili Aalonaε asuliɔ zwãa pó daa ma kúkii baa ṽi gɔɔpiio.* Asuliɔ mɔmɔ duunkẽmakii pó kú

* **16:2** εbε 6.19

kpagoloa aeo, ké asu gao yái, asa mi bɔ mó má telu guu duunkẽmakìipi musue.

³ Lá Aalona ali ke à gbasa gẽ ma kúkiin ke: Aàli mó ní gáaeo duun awakpabɔ ũ ní sãsakao sa pó wĩ a pó káteu à tékũ obɔ ũ.

⁴ Aàli bàabaa sòolo gese ye, i a sa'onke ulatao da, i bàabaa asana lèle dɔ, i bàabaa tulu di. Ali zu'oε, ili gbasa sa'onke pópiɔ da.

⁵ Aàli blesan mèn pla si Isaili pó kâaaowwa duuna awakpabɔ ũ ní sãsakao mèndo sa pó wĩ a pó káteu à tékũ obɔ ũ.

⁶ Aalona lí sa'o ní gáaepio, i api ní a bedeɔ duuna kẽomá già,[†]

⁷ i blè mèn plapiɔ se kpakɔi ma ae kpaaũkpɛ kpœelɛ,

⁸ i pó pó aɔ de ma pó ũ ní pó pó a gẽzea ní gbéɔ duunao dɔakɔe gbea ní gbeo.

⁹ Aalona lí mó ní ble pó gbe sè ma pó uo, i sa'oò duun awakpabɔ ũ.

¹⁰ Ble pó gbe sè à gẽzea ní duunaoε, Aalona lí sè zε ma ae béε, i gbae sëu, ké aà gẽzea ní gbéɔ duunakẽama yái.

¹¹ Tó Aalona mò ní azia duun awakpazupio, aàli a kòlokpa, i api ní a bedeɔ duuna kẽomá.

¹² Aàli teyɔ dã sa'okii ma ae tésiɓɔ pai, i tuläleti dã ɔkũ pla pai, i zwãa pó daa baa vñò,

¹³ i tuläletipi ka tépiu ma ae we, a súelε i kúle duunkẽmakii pó kú ikoyã kpagoloawa, ké ásu gao yái.

† **16:6** εbε 9.7

14 Aàli bɔ́ gé zupi au dã, i mɔ́ fã duunkẽmakii aewa ní ɔnεzɔblenao, i fáfã duunkẽmakipi ae gẽn sopla.

15 Aàli gbé̄̄ duun awakpable kòlokpa, i zwãa pó daa baa vĩ ní a auo, i keò lá a kè ní zù auowa. Aàli aupi fáfã duunkẽmakiiwa ní a aeo.‡

16 Màa ali gbâbɔ́ ma kúkiiie Isailiɔ́ gbâsí ní ní tâaeɔ́ ní duunao yáí píi, i ke màa lɔ́ kpaaũkpẽ pó kú ní bòo gbâlɛauɛ.

17 Tó à gè ma kúkii api ní a bɛdeɔ́ ní Isailiɔ́ píi duuna kẽimá e aà gε bɔ́ð, gbé̄̄ su àð ku kpaaũkpẽpiuo,

18 i εa bɔ́ kpẽele sa'okii, i gbâbɔ́ð, i zù au ní blè auo dã, i máma sa'okiiipi kóbaɔwa à liai,

19 i aupi fáfãwà ní ɔnεzɔblenao gẽn sopla, i gbâbɔ́ð Isailiɔ́ gbâsí yáí, i sa'okiiipi kekẽmeeɛ.

20 Tó Aalona gbâbɔ́ ma kúkiiie ní kpaaũkpẽo ní sa'okiiio a làa, aali mó ní blè bé̄̄eo,

21 i a ña blepi miwa, i Isailiɔ́ dàa vãī ní ní tâaeɔ́ ní duunao o píi, i di blepiε, i na gõe pó wa dílɛ aà gε gbae sëue a ñzì,

22 gõepi i gε gbae sëu, blepi iɔ́ ní dàa vãīpiɔ́ sea lákpeu we.

23 Aalona lí εa gẽ kpaaũkpẽpiu, ili bàabaa pɔkasa pó á dà à gèð ma kúkiiipi bɔ́le kálɛ we,§

24 i zu'o gu pó a kua adoau, i azia pɔkasaɔ́ da, i bɔ́ gé sa pó wí a pó kátēu à tékū o ní azia pó o ní gbé̄̄ pó, i api ní gbé̄̄ duuna kẽomá,

25 i duun awakpabɔ́ nísi kpasa sa'okiiwa.

26 Gbé pó ble pó gɛzɛa ní gbé̄̄ duunao gbâe lí a pɔkasaɔ́ pí, i zu'o, ili gbasa su bòou.

‡ **16:15** Ebe 9.12 § **16:23** Eze 44.19

27 Zu ní blè duun awakpabó pó wà gè ní ní auo ma kúkii duunakéama yáio sõ, wàli bòò bòò kpe ní ní báao ní ní nòcc ní ní guupcc, wi káteu à tékú.*

28 Gbé pó pópió káteu lí a pòkasao pí, i zu'o, ili gbasa su bòou.

29 Yádileae beeá gòopii yáé. Mò soplade gòo kwide zí àli leye. Asuli zíe keo,[†] bele ge bòmò pó kú á guun lò,

30 asa zibeezí ñ wali á duuna kéwá píi, wi gbâboé, í gômee gbâlesai.

31 Gòopi i gôé kâmabogoo ū, íli leyewà. Yádileapiá gòopii yáé.

32 Sa'ona pó wa dílè sa'onkia ū wà zípi dàè aà mae gbeu mé ali bàabaa sa'on pòkasao da,

33 i gbâbo ma kúkii ní kpaaúkpéo ní sa'okíio, i sa'ona ní gbépiio duuna kémá.

34 Yádileapiá gòopii yáé. Wè do guu aàli Isailio duuna kémá píi gën do.

Ó wa kè lá Dii ò Mòiziewa.

17

Pòkolokpakii

1 Dii yá'ò Mòizie à mè:

2 O Aalonaë ní a néo ní Isailio píi ní mè, yá pó má dílen ke:

3 Tó Isaili zu ge sã ge ble dè bòou ge wénkpe,

4 i mòò kpaaúkpé kpéelé sa'oioao, wali ade dilé aukólena ū. Aukólenaë, wali ade bò a gbéó guu.

* **16:27** Ebé 13.11 † **16:29** Nao 29.7

5 Isailio su sa'o guei lɔo, sema aa mɔmee ní sa'obɔɔ kpaaũkpe kpεεlε, aai kpa sa'onawa, i sáaukpa sa'ooa,

6 i a au lé ma gbagbakìwa kpaaũkpe kpεεlε, i a nísi kpasa, a gí i kemee na.

7 Aasu sa'o tāaɔwa aa gbāsìkeńnɔ lɔo. Bee aɔ dεnε yādilea ũ e ní buiwae.

8 Oné, tó gbé sa pó wí a pó káteu à tékú ge sa pāle ò, bele ge bòmɔ pó kú á guun nò,

9 mé i mɔð kpaaũkpe kpεεlε sa'oioao, wali ade bɔ a gbé̄̄ guu.

Nò̄ kòlokpasai

10 Tó gbé nò̄ kòlokpasai sò, bele ge bòmɔ pó kú á guun nò, má felεaànɔε, mí ade bɔ a gbé̄̄ guu mà dε,

11 asa pó wèni ku a au guue, ɔ má kpàwá àli á duuna këowá sa'okìwa. Au mè i duunakëmá wèni pó kú a guu yáí.*

12 Ayāmeto málε o Isailionε, á gbé su nò̄ kòlokpasai sóo, baa bòmɔ pó kú á guu.

13 Tó Isaili ge bòmɔ pó kú á guu toekà, tó à nò̄ ge bã pó wí so dε, aàli a kòlokpa à a au kóle, i bùsukawà,

14 ké au mè pó wèni ũ yáí. Má ò Isailionε aasu nò̄ kòlokpasai sóo, ké au dε pó wèni ũ yáí. Gbé pó sò, wali ade bɔ a gbé̄̄ guu.

15 Pó pó gà ní azìao ge pó pó wài dε, tó bele ge bòmɔ dɔo, mè a sò, aà a pɔkasao pí, i zu'o, kási aɔ gbälεa e oosiε.

16 Tó i a póɔpio, mè i zu'oo, a yá a wi aà musue.

* **17:11** Ebε 9.22

18

Gbasikəa

¹ Dii yā'ò Mɔizie à mè:

² O Isailioñe n̄ mε, máməmaa Dii á Lua.

³ Asuli yá pó wí ke Egipi bùsu pó á kúu yāa ge Kanaa bùsu pó málé gérnáñ keo. Ásuli n̄ kea keo.

⁴ Aliɔ yá pó má díləo ke, aliɔ ma ikoyāo kūa, ío tei. Máməmaa Dii á Lua.

⁵ Aliɔ ma yá pó má díləo kūa. Gbé pó kūa mē aɔ ku a sabai.*

⁶ Gɔee su sɔ a daε fɛeezi à aà dàakpao. Máməmaa Dii.

⁷ Nsu n̄ n da dàakpa n̄ n mae kpεbɔo. N daε, n̄su n̄ aà dàakpao.

⁸ Nsu n̄ n mae na dàakpa n̄ n mae kpεbɔo.†

⁹ Nsu n̄ n dāe dàakpao, n mae né ge n da néñ nò, wà aà i n bε ge ua pâlen nò.‡

¹⁰ Nsu n̄ n tɔ̄una dàakpa n̄ nzia kpεbɔo.

¹¹ Nsu n̄ n mae na nənɔε pó a i dàakpao. N dāeε.

¹² Nsu n̄ n mae dāe dàakpao. N mae daε fɛeeε.

¹³ Nsu n̄ n da v̄li ge aà dāuna dàakpao. N da daε fɛeeε.

¹⁴ Nsu n̄ n mae v̄li ge aà dāuna nɔ dàakpa n̄ n mae v̄li ge dāunapi kpεbɔo. N mae naε.

¹⁵ Nsu n̄ n né na dàakpao. N né naε. Nsu n̄ aà dàakpao.

¹⁶ Nsu n̄ n v̄li ge n̄ dāuna na dàakpa n̄ n v̄li ge dāuna kpεbɔo.

* **18:5** Nee 9.29, Eze 18.9, Luk 10.28, Lom 10.5, Gal 3.12 † **18:8** Iko 23.1, 27.20 ‡ **18:9** Iko 27.22

17 Nsu nɔε dàakpa ní a néo an pla mípiio. Nsu ñ aà tɔῦna dàakpao. Aà dae fèeee. Dàa vāie.

18 Nsu ñ n nɔ v̄ii ge aà dāuna sé nɔ ũ, aà ḡõ aà ḡõa ũ ḡoo p̄o a b̄éeo.

19 Tó nɔε ɔkūa, n̄su ñ aà dàakpao.

20 Nsu to pe á kāaa ní n gb̄édee nɔo ñ gb̄asíkεaànɔo.

21 Nsu sa'o ní n néo Mɔlɔkuwa ñ gbae téu ñ ma tó ɔɔkpao. Mámemaa Dii.

22 Nsu wúle ní n ḡõe deeo lá w̄i wúle ní nɔewao. Dàa vāie.

23 Nsu ku nòɔwa ñ gb̄aléðo. Nɔε su azia kpa nòɔwa à kpáwa'owao. Yá fuangbaae. §

24 Asu gb̄asíkε yá beeɔ musuo, asa màa bui p̄o málε ní yáéɔ gb̄asíkε.

25 An bùsu gb̄alè lɔ se, õ málε yákpalekeñño. An bùsupi lé a gb̄éɔ yá ní dàa vāipi yáí.

26 Aɔ yá p̄o má díleɔ kūa. Asu dàa vāipiɔ kee keo, bele ge bòmɔ p̄o kú á guun nò.

27 Gb̄é p̄o kú bùsupi guu á ãaɔ dàa vāi beeɔ k̄e píie, õ bùsupi gb̄alè.

28 Apio sɔɔ, tó á tò bùsupi gb̄alè, a á yá, lá à bui p̄o kú á ãaɔ yàwao lé?

29 Tó gb̄é dàa vāipiɔ doe k̄e, wa ade bɔ a gb̄éɔ guu.

30 Aliɔ ma yápiɔ kūa. Asuli sini zé vāi p̄o wa bò á ãae seo. Asuli tó à gb̄alè a yá musuo. Mámemaa Dii á Lua.

19

Ikoyæe

¹ Dii ò Mɔizie

² aà o Isailiɔnɛ píi aà mε: A kua lío adoa, asa ma Dii á Lua ma kua adoaε.*

³ A baade lí misiile a da n̄ a deo.† Ali kámbogɔɔ pó má dile yáda.‡ Mámemaa Dii á Lua.

⁴ Asu εa su tääjwao. Asuli mɔkasa á dii ūo.§ Mámemaa Dii á Lua.

⁵ Tó ále sáaukpa sa'oa, àli o a zéwa, mí sí.

⁶ Ali sa'onɔɔ so a ogɔɔ ge a gu sia dɔa, í a pó pó gɔ a gɔ aàáde zí kátεu à tékū.

⁷ Tó gbée su sò a gɔ aàáde zí sɔ, pɔpi gbälèn we, má sí lɔo.

⁸ Gbé pó sð, a yá ali wí ade musuε, asa a tò ma pó gbälèe. Wàli ade bɔ a gbégu.

⁹ Tó a á pó kékε á bùsuu, ásuli kékε e á bú léwao, mé ásuli a kõnwεo.

¹⁰ Asuli á vεε kekε gεn plao, mé ásuli a bε pó kwε zílε sélεo. Ali tó taasideɔne n̄ bòmɔɔ. Mámemaa Dii á Lua.*

¹¹ Asuli kpái'oo.† Asuli εεttoo. Asuli mɔafiliκe á gbédeeεo.

¹² Mámemaa Dii á Lua. Asuli εεtto à mε á simanɔ à ma tó ɔɔkpao.‡

¹³ Asuli á gbédee ble ge à aà pó sìwào. Asuli á zílkεna asea kúa e gu dɔo.§

¹⁴ Asuli swādona kao. Asuli pó dile víaε zéu aà kpaaο.* Aliɔ ma vía vί. Mámemaa Dii.

* **19:2** 1Piε 1.16 † **19:3** Iko 5.16 ‡ **19:3** Bɔa 20.8, Iko 5.12

§ **19:4** Bɔa 20.23, 34.17 * **19:10** Iko 24.19-21 † **19:11** Bɔa 20.15,

Iko 5.19 ‡ **19:12** Bɔa 20.7, Iko 5.11, Mat 5.33 § **19:13** Iko 24.14-15

* **19:14** Iko 27.18

15 Asuli yággó koleao.[†] Asuli ze ní wénadeo a wénadeke yáio, ge tóde a tódeke yáio. Ali yággó gbéoné a zéwa.

16 Asuli o be ní gbépeo á gbéó guuo. Asuli á gbédee ga weele à yádowáo. Mámëmaa Dii.

17 Asuli o za á Isaili deeguo. Ali á gbédee gba laai,[‡] ké aà duuna su wí á musuo yái.

18 Asuli tósi á Isaili deewao, ásuli o yákúaaànó. Ali o ye á gbédeezi lá ázia wéniwa.[§] Mámëmaa Dii.

19 Ali o ma ikoyáo kúa. Asuli pótuo bui dodoa kpakóa aa kpáwa'okówao. Asuli póbui dodoa tó bú doú guuo. Asuli pökasa pó wà a pólé tâ ní bà bui dodoao dao.*

20 Tó góe wùle ní zò wéndiana pó de gbépále nókpama ûo, mé i aà bo à gó wéé Ú giao, wàli ní swágaga. Wasuli ní dèdeo, ké nöepi i gó wéé Ú yääo yái.

21 Góepi lí mómee kpaaúkpe kpeele ní sásakao a tâae fiabobó Ú.

22 Sa'ona lí duuna pó a ké këwà ma ae, mí sùuukeaànó.

23 Tó a gó á bùsuu, mé a li bëdee bà, àli a be dile tê ú giao. Lípi be lío dëé tê ú e wé àaõ, ásuli bleo.

24 A wé sítide a be lío dë ma pó ú pii, í ma sáaukpaò.

25 A wé soode íli a be ble sa. Beewa lípi ne'iaé aó káfi. Mámëmaa Dii á Lua.

[†] **19:15** Iko 16.19 [‡] **19:17** Mat 18.15 [§] **19:18** Mat 5.43, 19.19, 22.39, Lom 13.9, Gal 5.14, Zaa 2.8 ^{*} **19:19** Iko 22.9-11

26 Asuli nòɔ kòlokpasai sóo.[†] Asuli màsokeo. Asuli pɔdamáo.[‡]

27 Asuli mizɔio. Asuli á lèkāna ká kpaaio.

28 Asuli á me lili ge yá musuo.[§] Asuli wèsã li ge à soti zɔo. Mámemaa Dii.

29 Asuli á nenoɛ ɔɔkpa aà gɔ káalua ûo,* ké bùsudeo su ze ní káaluakaa, dàa vãi i kó á bùsuuo yáa.

30 Ali kámabogɔ́ pó má dílɛo yáda. Aliɔ ma kúkii vía ví. Mámemaa Dii.

31 Asuli yáma gësisinaowao, mé ásuli tåadeo kíi weele,[†] an gbäsi i láazio. Mámemaa Dii á Lua.

32 Ali fele ze mikäpuadee, áli zɔɔke dɔ gbëzɔɔnɛ, ío ma vía ví. Mámemaa Dii á Lua.

33 Tó bòmɔ́ kúánɔ́ á bùsuu, ásuli gbäamɔ̀eo.

34 Ali bòmɔ́ pó kú á guu dile lán belewa.[‡] Aliɔ yeaàzi lá ázìa wëniwa, asa bòmɔɔn á ū Egipi bùsuu yáa. Mámemaa Dii á Lua.

35 Aɔ kú ní yâke a zéwao pójɔa guu,[§] pó gbâa ge a gbia ge a zɔɔn lò.

36 A tó á pògbiajɔbɔ́ ní á zaaɔ aaɔ kú wásawasa. Mámemaa Dii á Lua pó á bólé Egipi.

37 Aliɔ ma ikoyâo ní ma yâdileaɔ kúa píi, ío zikewà. Mámemaa Dii.

20

Ia pó wàli da duunkënaɔwa

¹ Dii ò Mɔizie

[†] **19:26** Daa 9.4, Iko 12.16, 23 [‡] **19:26** Iko 18.10 [§] **19:28** Iko

14.1 * **19:29** Iko 23.18 † **19:31** Iko 18.10-11, 1Sam 28.3, Isa

8.19 ‡ **19:34** Boa 22.20, Iko 24.17, 27.19 § **19:35** Iko 25.13-15, Yaa 20.10, Eze 45.10

2 aà o Isailionē: Tó Isailie ge bòmō pó kú á guue a né kpà Mɔlɔkuwa, wali ade dε. Bùsudeo lí aà pápa n̄ gbeo aa dε.

3 Málí fele n̄ gbépioε, mí aà bɔ a gbéo guu, asa à a né kpà Mɔlɔkuwa, à ma kúkli gbälè à ma tó pó a kua adoa ñɔkpàe.

4 Tó gbépi a né kpà tāa Mɔlɔkuwa, tó á Isailio a wækpà á vĩa, i aà dεo,

5 má fele n̄ gbépio n̄ aà bεdeo n̄ gbé pó aa gbásikèaànɔ Mɔlɔku yá musuo píiε, mí n̄ bɔlε n̄ gbéo guu mà n̄ dεde.

6 Gbé pó yāmà gèsisinao ge tāadeowa à gbásikènínɔ sɔ, má fele n̄ adeoε, mí aà bɔ aà gbéo guu mà dε.

7 A tó á kua ào adoa gbásisai, asa Dii á Luan ma ũ.

8 Alio ma ikoyāo kūa, ío zíkewà. Ma Dii ma á dílε adoaε.

9 Tó gbé a de ge a da kà, wà ade dε.* Lá à a de ge a da kà, à azia dèe.

10 Tó gbé wùle n̄ gbépāle nɔo, wàli n̄ de mǐpla mǐpii.

11 Tó gbé wùle n̄ a mae nɔo à a mae kpεbòε, wàli n̄ de mǐpla mǐpii. Aa nízia dèe.

12 Tó gbé wùle n̄ a né nao, wàli n̄ de mǐpii. Aa yādɔɔsai kèe, aa nízia dèe.

13 Tó gɔε wùle n̄ a gɔε deeo lán nɔεwa, an pla mǐpii aa dàa bɛc kè, wàli n̄ dεde. Aa nízia dèeε.

14 Tó gbé nɔsè mé à èa à aà da nàwà lɔ, dàa vāie.† Wàli n̄ kpasa mǐpii aa tékū, ké dàa vāie su ào kú á guuo yái.

* **20:9** Bɔa 21.17, Mat 15.4 † **20:14** Iko 27.23

15 Tó g̩e kù p̩tuowa, wàli ade d̩e,‡ wi n̩oipi de l̩.

16 Tó n̩oe tò p̩tuo kpáwa'òwa, wàli n̩ dede, k̩é aa n̩z̩ia d̩ede n̩o.

17 Tó g̩e a d̩ae s̩e, aà de n̩e ge aà da n̩en l̩, m̩e aa k̩o d̩, ásoo. § Wàli n̩ b̩o n̩ gb̩e guu wà n̩ dede. Lá à a d̩ae d̩aakpà, à az̩ia d̩e.

18 Tó gb̩e wùle n̩ n̩oe p̩ o̩kúao, à k̩à aà aub̩ok̩iwa. Wàli n̩ b̩o n̩ gb̩e guu, wà n̩ dede mípla mípii.

19 Asuli á da v̩li ge aà d̩auna d̩aakpao ge á das̩, asa dae f̩ee k̩peb̩oan we. An tàae a wi n̩ musue.

20 Tó gb̩e wùle n̩ a mae v̩li ge aà d̩auna n̩o, à a mae v̩li ge aà d̩auna k̩peb̩on we. An tàae a wi n̩ musue, aai ga fli.

21 Tó gb̩e a v̩li ge a d̩auna n̩o s̩e, wíyâe. A a v̩li ge a d̩auna k̩peb̩e. Aa g̩ fli.

22 Ali̩ ma ikoyâo n̩ ma yâdilea̩ kúa, í̩ zîkewà, k̩é bùsu p̩o mál̩e géuán̩ à zôl̩eu su á yáo yâi.

23 Asu bui p̩o mál̩e n̩ yáéo o̩leseo. Aa yâpi̩ k̩e píie, ñ má ye n̩ gîyâio.

24 Má òé, áme á g̩ n̩ bùsu p̩o v̩i n̩ zô'io diupi v̩i. Má kpáwá á p̩o üe. Mám̩e má Dii á Lua, ma á díle adoa n̩ buipâle.

25 Ali̩ n̩o n̩ bâ p̩o áli s̩o n̩ p̩o p̩o áli s̩oo d̩k̩e. A suli tó à gbâle n̩o ge bâ ge p̩otaa'onkuawa p̩o má díle t̩e ü̩ yâ musuo.

26 Ali tó á kua à adoa m̩ee, asa ma Dii ma kua adoa. Ma á díle adoa n̩ buipâle, k̩é ào de ma gb̩e üe.

27 Tó g̩e ge n̩oe kú á guu g̩esisina ge tâade ü̩, wàli ade pápa n̩ gbeo wà de. A az̩ia d̩e.

‡ **20:15** B̩a 22.18, Iko 27.21

§ **20:17** Iko 27.22

21

Yādilea sa'onaɔnε

- ¹ Dii ò Mɔizie aà yá'o Aalona né sa'onaɔnε aà mε:
Sa'onaε suli tó à gbälε a gbé pó gá yá musuo,
- ² mε i ke aà dae fɛee bāasio, aà da, aà de, aà nε, aà vñi, aà dāuna
- ³ ge aà dæe néna pó kú a gbáa, i zākε yāao.
- ⁴ Baa tó uabeleeε, asu to à gbälε a bεdeɔ yá musuo.
- ⁵ Aasuli tó gε tāa'o ní miwao. Aasuli ní lεkāna kpaañio. Aasuli ní mε lílio.*
- ⁶ An kua lío adoa mapi ní Luaε. Aasuli ma tó ɔɔkpao. An kua lío adoa, asa mámεmaa Dii ní Lua. Aali sa pó wí a pó nísikateu à tékū oa ma ble ũ.
- ⁷ Ké an kua lío adoa mapi ní Luaε yái, aasuli nɔε pó káaluakà a ɔɔkpà seo ge nɔε pó wa yà.
- ⁸ Isailiɔ, àli ní dilea n̄doake dɔnε, asa aamε aañ mɔ ble kpái mapi á Luawa. Ali ní dilea n̄doakepi dɔ, asa ma Dii ma gbé pó ma á dílε ádoa, ma kua adoaε.
- ⁹ Tó sa'on nεnɔε azia ɔɔkpà ní káaluakaaò à a mae kpεbòè, wàli aà kpasa aà tékū.
- ¹⁰ Gbé pó wà nísikà aà miwa à gɔ̄ sa'onkia ũ, wà aà dàziu aà ke ní zípi pɔkasac̄ daa, asuli tó ʃana a mikā páo. Asuli a ula ga kεo.
- ¹¹ Asuli sɔ̄ geio. Asuli tó à gbälε baa a de ge a da ge yá musuo.
- ¹² Asuli bɔ̄ ma kúkii gε yái, kέ asu ma kúkii ɔɔkpao yái, asa ma nísi pó wa kàwà tò à gɔ̄ ma pó ũε. Mámεmaa Dii.
- ¹³ Nɔε lëso õ àli sé nɔ ũ.

* **21:5** Iko 14.1

¹⁴ Asuli gyaa ge nɔε pó wa yà seo ge nɔε pó káaluakà a ɔ̄kpà, sema aà bui nɔε lëso,

¹⁵ ké asu a bui ɔ̄kpao yái. Mámë má Dii pó ma aà dílɛ adoa ū.

¹⁶ Dii ò Mɔizie

¹⁷ aà o Aalonaε: E n buiwa n bui pó su sää vî suli sõmazi ble kpáiao.

¹⁸ Gbé pó sääe vî suli sõmazio, vîla ge εε ge gbé pó aà oa dòv vîo ge a gue késãakɔi

¹⁹ ge gbé pó a gbá ge a ɔ kûdɔa,

²⁰ ge kôde ge gbé pó a gue imia ge gbé pó a wé diua ge kásande ge séede ge gbé pó a le wia.

²¹ Sa'ona Aalona bui pó sääe vî suli sõmazi à sa pó wî a pó nísikateu à tékû oao. Säädee, asuli sõmazi ble kpáiao.

²² Ali fɔ ma blɛ ble, sa'onɔɔ ní pó pó wa ma gbaɔ píi,

²³ ãma asuli sɔ zwâa pó wa kpàmazio ge ma gbagbakii, asa säädee. Asuli ma kúkii ɔ̄kpao. Mámë má Dii pó ní dílɛ n̄doa ū.

²⁴ O Mɔizi yápi ò Aalonaε ní aà néo ní Isailiɔ píi.

22

¹ Dii ò Mɔizie à mè:

² O Aalonaε ní aà néo, aaliɔ nízia kúa dɔ pó pó Isailiɔ lé ma gbaɔ yá musu, ké aasu ma tó pó a kua adoa ɔ̄kpao yái. Mámëmaa Dii.

³ Oné, e an buiwa tó an gbéε gbâlè mé à sɔ pó pó Isailiɔ sa'ðoai, wàli ade këa. Mámëmaa Dii.

⁴ Tó Aalona buie mëbaagyâ ge kënu vî, asuli sa'oble bleo e aà gbâsì gë wòlowà. Tó gbé ɔkâ pó pó gbâlea ge yá musuwa, ge à azia è, à gbâlèn we.

5 Màae lɔ, tó à ɔkà pó kelena pó i táa'o tɔɔlewa ge gbé gbâlea ge gbâsi píi lé.

6 Gbé pó ɔkà pó bee taawa, aliɔ gbâlea e oosi. Asuli sa'oble bleo, mé i ke à zu'ò bâasio.

7 Tó ʃatɛ gɛ kpéu, mé à zúpi ò, ɔ aà gbâsi a láa, i gbasa sa'oble ble sa, asa aà pɔbleaε.

8 Asuli pɔgε ge pó pó wài dε so à gbâleo. Mámëmaa Dii.

9 Sa'onaɔ líɔ ma yâdilenepiɔ kūa, ké aasu dɔε n̄ ma bleo, an duuna wi n̄ musu aa gao yáí. Mámë má Dii pó n̄ dílē n̄doa ũ.

10 Gbé pó dε sa'ona ua gbé ūo suli sa'oble bleo, baa gbé pó píla sa'ona bε ge aà zîkëna.

11 Tó sa'ona zo lù ge tó wà zɔpi i aà bεε, a zevñ à blëpi ble.

12 Tó sa'ona n̄enɔε zâkè n̄ gbé pó dε sa'ona ūoo, n̄eipi zevñ à sa'onaɔ ble ble lɔo.

13 Tó sa'ona n̄enɔε gɔ gyaa ũ ge wà aà yà zadɔ i ne'io, mé à èa sù a mae bε lá aà wéndiagɔɔwa, a a mae blε blea zé vñ. Nibœ suli bleo.

14 Tó gbé zâzâ à sa'oble blè, aàli a flabo sa'onaε, i a ɔa sɔode nawà.

15 Sa'onaɔ suli tó sa'oble pó Isailiɔ kâaakâaa Diie gbâleo.

16 Tó aa tò gbé pó a blea zé vñ blè, aa yâ'ñèe. Mámë má Dii pó n̄ dílē n̄doa ũ.

Pɔtuo pó wali sa'oð

17 Dii ò Mɔiziez à mè:

18 O Aalonaε n̄ aà n̄éɔ n̄ Isailiɔ píi, Isaili bui ge bòmɔ pó kú á guun lò, tó á gbée mòmee n̄ sa pó wì a pó kâteu à tékû obɔo légbâdɔa ge gban lò,

19 tó a ye mà siε, sema aàli mó ní pó sà sãasaio, zu ge sã ge ble.

20 Asuli mɔmee ní pó sãadeoo,* asa má sio.

21 Tó gbé mò sáaukpa sa'oia ní zuo ge sã ge ble légbâdɔa ge gban lò, tó a sãa vio, má sí.

22 Ayãmeto ásuli sa'oa ní pó vñao ge a kɔ̄kũa ge a pó pó wà a kaikè ge a bɔde ge a yïade ge a séeede. Asuli sa pó wí a pó nísikateu ma gbagbakiwa à tékū oðo.

23 A zεvñ à ma gba zu ge sã kɔ̄ ge a giana. Tó ále légbâ dɔoae sɔ̄, má sio.

24 Asuli sa'oa ní pó pó wà a leba bòlëoo ge pó pó wà a le wí ge a taia ge a paaa. Asuli bee ke á bùsuuo,

25 mé ásuli pɔtuo bee taa sí bui ziloe kii à sa'oò mapi á Luawa ble ûo. A sãa vñe, a ɔ̄kpaae. Má sio.

26 Dii ò Mɔizie:

27 Tó zu ge sã ge ble ne'í, népi a ke a dawa gɔ̄ soplae. Sea za a gɔ̄ swaaðde zí áli fɔ̄ sa pó wí a pó nísikateu à tékū ooa.

28 Asuli zu ge sã kòlokpa ní a néo gɔ̄ douñ zíø.

29 Tó ále sáaukpa sa'oa, àli o a zéwa, mí sí.

30 Ali a nò so zibeezi, ásuli a kee to gu dɔwào. Mámëmaa Dii.

31 Aliɔ ma yãdileaɔ kúa à zikewà. Mámëmaa Dii.

32 Asuli ma tó ɔ̄kpao, a adoaæ. A Isailiɔ lí dɔ̄ ké ma kua adoa. Mámë má Dii pó á dílë ádoa û.

33 Ma á bólë Egipi, ké mào dε á Lua ûe. Mámëmaa Dii.

23

Dikpεɔ

* **22:20** Iko 17.1

¹ Dii ò Mɔizie

² aà o Isailiõne: Dikpe pó má díleõn ke: Ali ma dikpe pó wàli gbé ñ kääamee bee kpàwakε.

³ Ali zikε gɔɔ soolo, a gɔɔ soplade í kámabo kääamee yái. Asuli zie keo. Kámabogɔɔzípiá Dii póe gu pó á kúu pii.*

⁴ Dikpe pó Dii díleõn ke: Ali a kpàwakε a gɔɔwa, í kɔ kääamee.

Gëamusu dikpe ní Kàaso dikpeo

(Nao 28.16-25)

⁵ Mɔ sëia gɔɔ gëo mèndosaide zí oosiεle àli Gëamusu dikpekemee.†

⁶ Mɔpi gɔɔ gëode zí àli Kàaso dikpeke, ío kàa pó wi a se'εse káuo so e gɔɔ sopla.‡

⁷ Dikpepi gɔɔ sëia zí àli kɔ kääamee. Asuli zí gbääe keo.

⁸ Ali sa pó wí a pó nísi kátεu à tékū oa e gɔɔ sopla, a gɔɔ sopladepi zí i kɔ kääamee. Asuli zí gbääe ke zibeezio.

Bua pó káau ñ dikpe

(Nao 28.26-31)

⁹ Dii ò Mɔizie

¹⁰ aà o Isailiõne: Tó a gë bùsu pó málε kpáwáu, mé a á buapó káau kékε, àli a bàaa ye mò sa'onae.

¹¹ Tó kámabogɔɔzí gu dì, sa'onapi lí pó bàaapi mɔmee, mí síano.

¹² Gɔɔ doüpi zí aàli sa pó wí a pó kátεu à tékū oa ní sã wëdona sääsaio

* **23:3** Boa 20.8-10, 31.12-17, 35.2-3 † **23:5** Boa 12.1-14, Iko 16.1-2

‡ **23:6** Boa 12.14-20, Iko 16.3-8

13 ñ a pówəntio kiloo síiɔ yāalea ñ nísio pó pó wí káteu à tékū a gí i kəmee na ū, i vëe éləwà litili do.

14 Asuli pówən dafu ble bleo, a pëe ge a kpasa a e gɔɔ pó a mɔ mapi á Lua e ñ pó káau bàaapio. Yápiá yādileaéé e á buiwa gu pó á kúu píi.

*Pɔkeke dikpe
(Nao 28.16-25)*

15 Kámabogɔɔ pó a mɔ ñ pó bàaapio gbəa, àli ásɔa dɔɔdɔ e sopla.

16 Ali gɔɔdɔdɔ blakwi e kámabogɔɔ soplade gu dɔ, í gbasa mɔmee ñ pówən dafuo.

17 Ali pëeké mèn plapla ua ñ uao ñ pëstio litili plapla ñ a se'eseo. A buapó káau ɔ áli pópiɔ keò, í mɔomee. §

18 Ili mó ñ pëepiɔ ñ sã wëdona sãasaiɔ mèn sopla ñ gáaenao mèndo ñ sásakaoɔ mèn pla, í sa pó wí a pó káteu à tékū ooa ñ a pówəntio ñ a vëeo pó pó wí káteu a gí i kəmee na ū.

19 Ili sa'o ñ blesanao mèndo duun awakpabɔ ū ñ sã wëdonao mèn pla sáaukpasa ū.

20 Sa'ona lí sãpiɔ mɔmee ñ buapó káauɔ pëepio. Sa'oblepiá ma póe, sa'onapi mé ali ble.

21 Gɔɔ doɔpi zí áli kɔkāaa kpàwaké. Asuli zí gbääe keo. Yápiá yādileaéé e á buiwa gu pó á kúu píi.

22 Tó ále pɔkeke á bùsuu, ásuli kεkε e á bú léwao, mé ásuli a kɔnwəo. Ali tó taasideɔne ñ bòmɔɔ*. Máməmaa Dii á Lua.

*Kàaerəa dikpe sa'oa ñ Duunkëama dikpe pó
(Nao 29.1-11)*

23 Dii ò Mɔizie

24 aà o Isailionε: Mɔ soplade gɔɔ sɛia zí àli kāmabo, í kāaepε à kāaamεε, ma yá i dɔágú.

25 Asuli zí gbāae kεo, í sa pó wí a pó nísi káteu à tékū oa.

26 Dii ò Mɔizie:

27 Mɔ sopladepi gɔɔ kwide zí lío de Duunkεmagɔɔ ū. Ali kɔ kāaamεε, í leye, í sa pó wí a pó nísi káteu à tékū oa.

28 Asuli zíe ke zibeezio, asa Duunkεmagɔɔε, zí pó wí á duuna kέwá ma Dii á Lua aεε.

29 Wà gbέ pó i leye zibeezio bɔ a gbέ guu.

30 Má gbέ pó zíe kε zibeezi bɔ a gbέ guu mà deε.

31 Asuli zíe ke zibeezio. Yápiá yādileaέε e á buiwa gu pó á kúu píi.

32 Aliɔ deé kāmabogɔɔzí ū, í leyeu, ío kāmabo sea za mɔpi gɔɔ kεokwide zí oosi e a gu sia dɔa oosi.

Lákpedɔa dikpe

(Nao 29.12-39, Iko 16.13-15)

33 Dii ò Mɔizie

34 aà o Isailionε: Mɔ sopladepi gɔɔ gεode zí àli Lákpedɔa dikpekemεε gɔɔ sopla.

35 A gɔɔ sɛia zí àli kɔ kāaamεε. Asuli zí gbāae kεo.

36 Aliɔ sa pó wí a pó nísi káteu à tékū oa e gɔɔ sopla, a gɔɔ swaaʒde zí i kɔ kāaamεε, í sa pó wí a pó nísi káteu à tékū oa. Asuli zí gbāae kεo, kɔkāaa midεgɔɔε.

37 Dikpe pó má dīleɔn we. Ali a kpàwakε, í kɔ kāaamεε, í sa'oa lá gu lé dɔ lá má dīlewa, sa pó wí a pó káteu à tékū ní pówəntio ní sa'obɔ pāleɔ ní vεeo.

38 Ali sapiɔ oa kámbogɔɔ pó pó má dílɛ bàasi, á gbaɔ ní á légbâdɔa póɔ ní á pœã póɔ bâasi.

39 Sea za mɔ̄ soplade gɔɔ gëode zí á bùsu póɔ kekeɛa gbea àli dikpɛpi kemee e gɔɔ sopla. A gɔɔ sɛia zí ní a gɔɔ swaañde zíɔ líɔ deé kámbogɔɔ û.

40 A gɔɔ sɛia zí àli libe maac sé ní daminalaɔ ní ligɔn ladeo ní swagbalagɔnac, íɔ pɔnake mapi Dii á Lua aε e gɔɔ sopla.

41 Wẽ ní wẽo mɔ̄ soplade guu àliɔ dikpɛpi kemee e gɔɔ sopla. Yápiá yâdileaée e á buiwa.

42 A Isailiɔ líɔ ku lákpɛ pó á dɔɔ guu e gɔɔ sopla,

43 ké á buiɔ e dɔ má tò an dezio i lákpɛɔ guu ma ní bolea Egipi bùsuu gbea. Mámëmaa Dii á Lua.

44 O Mɔizi dikpɛ pó Dii dílepiɔ yâ'ònɛ.

24

Kpaaūkpe filia

1 Dii ò Mɔiziɛ:

2 O Isailiɔnɛ aa mɔnɛ ní nísi wásawasao filiaɔ nabɔ û, ké aaɔ naa gɔɔpii.

3 Aalona mé ali filiapi keke kpaaūkpeu ma aε zwâa pó kpaa ikoyâ kpagoloi sae za oosi e gu gɛ lí dɔdɔ gɔɔpii. Yápiá yâdileaée e á buiwa.

4 Aàliɔ filia pó kú vua dauwaɔ keke ma aε gɔɔpii.

Pẽe pó wĩ kpa Diiwa

5 Níli pẽeti sé ní pẽekedɔ mèn kuepla, pẽe mèndo tí kiloo síiɔsiiɔ.

6 Níli pẽepiɔ kálɛ ma aε vua táabũnuwa mèn soolosoolo dɔɔ pla.*

* **24:6** Bɔa 25.30

7 Níli tulaleti zálala fáfáwà dòodò, ní kámee téu pëe gbeu á yádøamagu yái.

8 Kámabogòo ní kámabogòo píi walió kále dòodò ma ae Isailiò pó ū ma bàakuaíno gòopii yái.

9 Pëepi líi de Aalona ní a néo pó ū, aali só gu pó wa díle a zéiu, asa ma póe a zéi.[†] Aliò de ní baa ū sa pó wíi a pó nísi káteu à tékú oaa guu.

Dii tòbëesina pápaa ní gbëo

10 Gòee ku, aà da á Isailie, aà mae sõ Egipië. Ké à gè Isailiò bòou, õ sole ní daa ní Isailie.

11 Ò gòe pó aà da á Isailiepi Dii tòbëesi à dòeaàno, õ wà gèaàno Mɔizi kíi. Aà dapi tón Selomi, Dibeli née, Dâ buië.

12 Ò wà aà dàkpëu già e wà ma Dii léu lá wa sëaàno.

13 Ò Dii ò Mɔizie:

14 Bò ní gbé pó dòemançpio bòo kpë, gbé pó aa yápi mà aà léuò i ɔnana aà miwa già, wi gbasa aà pápa ní gbëo wà de.

15 Ní o Isailiòne, tó gbé dòemanç, à yá'í aziaee.

16 Wàli gbé pó ma tòbëesi pápa ní gbëo wà de. Bòmò ge belen lò, tó à ma tòbëesi, à gàn we.

17 Tó gbé gbëdè, wàli ade de.[‡]

18 Tó gbé gbé pòtuo dè, aàli a gëe kpá.

19 Tó gbé iakpà a gbédeezi, wà ìa doüpi kpaaàzi sõ.

20 Tó gbé gbé wá è, wa ade wá è sõ. Tó wé a wíi, wa aà pó wíi sõ. Tó swaa a è, wa aà pó è sõ. Wàli keè lá a kènéwa.[§]

[†] **24:9** 1Sam 21.1-6, Mat 12.4 [‡] **24:17** Boa 21.12 [§] **24:20** Boa 21.23-25, Iko 19.21, Mat 5.38

²¹ Tó gbéé gbéé pötuo dè, a a gëëe kpaë. Gbéé pó gbëdè sɔ̄, wa aà dëeë.

²² Bòmɔ ge belen lò, yâdilea doüpië. Mámëmaa Dii á Lua.

²³ Mɔizi yápi ònë, õ aa bò ní gbéé pó dòë ní Diiopio bòo kpë, aa aà pàpa ní gbeo aa dè. Måa aa kë lá Dii ò Mɔiziewa.

25

Tɔɔle gbaa īampaa wë

(Iko 15.1-11)

¹ Dii ò Mɔizie Sinai gbe musu

² aà o Isailionë aà më: Tó a gë bùsu pó málë kpáwá guu, àli tó bùsupi īampamëe.

³ Ali pótɔ́ á bua e wë soolo, àli á vëelio midäe, í á pò́ këke,

⁴ a wë soplade ilí tó bùsupi īampamëe. Asuli pótɔ́ á bua wëpiuo, mé ásuli á vëelio midäeo.

⁵ Asuli á bua pozã́ këke à a kákii keo. Asuli á vëeligjna pó kë yàayaao kó zɔ̄zɔ̄. Tɔɔle gbaa īampaa wë.

⁶ Pozã́ pó bòle tɔɔle īampaa guu lí deé á ble ū, ápiɔ́ ní á zòblenaø ní á gbëwinaø ní nibo pó de bòmɔ ū á guu.

⁷ ní á pötuoø ní sëanoboo. * Pozãpiɔ́ lí de á pòblea ū.

Gɔa wëeø ù wë

⁸ Aliɔ́ īampaa wëpiɔ́ dɔdɔ wë soplapla lee sopla, à kë píi wë blakwi mèndosai.

⁹ Ali kuupe wëpi mɔ soplade gɔ́ kwide zí á bùsu gupiu Duunkëmagɔ́zi pi.

* **25:7** Bɔa 23.10-11

10 Ili w  pi dile ma p   ũ, i g  a w  e      kp  w  k   á b  su gb   p   k   we  ne p  i. I   de   g  a w  e      w     , á baade i su az  a b  suu a bui k  i.

11 W   blakwide l  i   de   g  a w  e      w     . Asuli p  t  o. Asuli po  z   kekeo. Asuli v  e lig  na p   k   y  ayaa   k   z  z  o,

12 asa g  a w  e      w  e  . I   adoa  , i po  bo  lenz  ia   ble.

13 G  a w  e      w  pi guu á baade l   su a t  olewa.

14 T   al   á b   yia ge al   l  uk  wa, ásuli   n  k  ek  o.

15 Ali w   p   g   sea za g  a w  e      w  wa da w  naoa guu, i l  . B  ude s   ili w   p   g   w   p  keke da w  naoa guu, i gbasa y  a.

16 A   a l   k  fi w   p   g   dasileu. T   w   p   g   b  lao, a   a l   lao, asa po  keke  a w  naoa    w  l  e yiaw  .

17 Asuli   n  k  ek  o. Ali   ma v  ia v  i. M  m  maa Dii á Lua.

18 Ali z  ke ma ikoy  wa, i   ma y  dile  a   k  ua, i   ku á b  suu d  d  a.

19 B  supi ali bleke  , à m  w  a  , i   ku a guu d  d  a.

20 A me, t   wi p  t   wa p   k  keo, b   w   ble w   sopladepi guui?

21 M  me m  ali b  aaada  gu a w   soolodepi guu, t  ole i bleke   w     a   p     .

22 A w   swaa  de guu ili p  t  , m   al   p  w  en zi ble e a ge pe   a w   k  okwi po  kekeawa  .

T  ole t  omaboa

23 Wasuli t  ole y  a, i g   we e go  piio, asa b  supi   ma p  e, m   á d  m  ee a guu b  m  o   n   nib  o     e.

24 B  su p   á k  ua á p      guu p  i   àli t   w   a t  ole t  omabo.

25 Tó á gbēe ḡò taaside ū, mé à a tɔɔle k̄ini ȳia, aà dae f̄eeɛ l̄í mó p̄ó p̄ó a ȳapi t̄ɔɔmabo.

26 Tó gb̄é dae f̄eeɛ v̄i aà a t̄ɔɔmabo s̄ɔo, mé à gbāa è à kà à a t̄ɔɔmabo,

27 aà w̄e p̄ó ḡè sea za ḡoo p̄ó á ȳia nao, i w̄e p̄ó ḡò flabo gb̄é p̄ó á ȳlawàɛ, i a p̄ó sí.

28 Tó aà gbāa i ka aà flaboè s̄ɔo, tɔɔlepi lí ḡɔ a lunae a ɔz̄i e ḡɔa w̄éɛc ū w̄eu. W̄epiu õ a lunapi a s̄oaaɛ, i a p̄ó sí.

29 Tó gb̄é kp̄é ȳia w̄éle b̄íideu, e w̄e do ào ḡé kūaai, aɔ a boa zé v̄i. Ḡoo bee õ a a boa zé v̄i.

30 Tó i a t̄ɔɔmaboo e w̄e dopi ḡè kūaaò, kp̄épi a ḡɔ a lunaeɛ n̄i a buiɔ e ḡoo pii. W̄ali s̄oaaɛ baa ḡɔa w̄éɛc ū w̄euo.

31 W̄ali kp̄é p̄ó kú z̄ɔewia b̄íisaide guu dile lán bugbewae. A t̄ɔɔmaboa zé kú, mé w̄ali s̄oaaané ḡɔa w̄éɛc ū w̄euue.

32 Levii buiɔ n̄i kp̄é p̄ó kú n̄i w̄éle guuu t̄ɔɔmaboa zé v̄i ḡoo piiɛ.

33 Levii buiɔ w̄éle kp̄é p̄ó aa ȳia t̄ɔɔmaboa zé kú, mé w̄ali s̄oaaané ḡɔa w̄éɛc ū w̄euue, asa Levii buiɔ w̄éle kp̄é de kpaale p̄ó aa s̄e Isailiɔ guu ūue.

34 Aasuli n̄i w̄éle d̄ád̄ákek̄iɔ ȳiao, asa an baan we e ḡoo pii.

Pɔs̄ɛaanɛ

35 Tó taasi á gbēe kù, mé a f̄ɔ azia gwa l̄oo, àliɔ aà kūa lán b̄om̄ ge nib̄wa, k̄é aà e ào kú á guu ȳái.[†]

36 Asuli ɔ'idiaɛo, ásuli a í gbaɛo. Aliɔ ma v̄ia v̄i, k̄é á gb̄épi e ào kú á guu ȳái.

37 Asuli ɔa səaɛ à a igbaɔ.‡ Asuli blɛ yíawà à ài wεeɛle a guuo.

38 Mámεmaa Dii á Lua. Ma á bólɛ Egipi, kέ mà Kanaa bùsu kpáwáɛ, míɔ dε á Lua ũ.

Zɔboa

39 Tó taasi á gbɛe kù mέ à azia yíawá, ásuli zɔzidaɛo.§

40 A gɔ́ á guu lán gbèwina ge nibɔwae, iɔ zìkeé e gɔ́a wéɛc ũ wẽu.

41 Aàpi n̄ a néɔ aai gbasa bɔ́ á be, aai tá n̄ buiɔ kii tɔɔle pɔ́ an deziɔ sè kpaale ũ guu.

42 Lá á gbé pɔ́ ma á bólɛ Egipi bùsuuɔ á dε ma zɔblenaɔ ũ, i kù wà á yía zɔɔ ũ lɔo.

43 Asuli gbäablemáo. Aliɔ ma vĩa vĩ.

44 Bui pɔ́ liaaázio gɔ́eɔ n̄ n̄ nɔeɔ õ áliɔ n̄ vĩ zɔɔ ũ. Ampiɔ õ áli n̄ lúlu zɔɔ ũ.

45 Ali fɔ́ nibɔ́ pɔ́ kú á guuɔ lu lɔ n̄ n̄ pɔ́ aa i á bùsuuɔ, aai gɔ́ á àizeeɛ ũ,

46 aai gɔ́ á néonɛ túbi ũ, aaiɔ zɔbleé e n̄ wẽni léu, áma ásuli wéteamɔ́ á gbé Isailionɛo.

47 Tó bòmɔ́ ge nibɔ́ pɔ́ kú á guuɔ lé a kpɛ le, mέ taasi sù á gbɛe kù, mέ à azia yíla bòmɔpiwa ge aà buie,

48 aà boa zé kú. Aà daee a fɔ́ à aà bo,

49 aà maege aà mae née ge aà dae fɛɛee. Tó aà n̄ n̄ n̄ n̄ n̄ sɔ́, aà azia bo.

50 Aàpi n̄ a lunao lí wẽ nao sea za aàzia yíagɔɔ e gɔ́a wéɛc ũ wẽu, aà yía ɔa iɔ dou n̄ gɔɔ bee gbewizi ɔao.

‡ **25:37** Boa 22.24, Iko 23.20-21 § **25:39** Boa 21.2-6, Iko 15.12-18

51 Tó wẽ pó g̃ò e g̃oa w̃éeo ũ wẽ ào gé kái dasi, aà boa ãa aò z̃õøe.

52 Tó wẽ pó g̃ò bíla s̃o, aà nao, i flabo màa.

53 I g̃o a diie gbèwina ũ wẽ ní w̃eo. Asuli tó aà dii wéteamøèo.

54 Baa tó aà boa i zekè màao, aàpi ní a néo g̃o w̃éeo ũ g̃oa w̃éeo ũ w̃euø,

55 asa Isailio mé ma zòblena pó ma ní bólë Egipi bùsuuñ ũ. Mámëmaa Dii á Lua.

26

Báaadaanígu

(Iko 7.12-24, 28.1-14)

1 Asuli p̃oe ke tää ūo.* Asuli gbe'ã ge à péle á bùsuu à kúleèo,† asa mámëmaa Dii á Lua.

2 Aliø kámmabogoo pó má dílø yâda, ili ma kúkii dile gbia. Mámëmaa Dii.

3 Tó á té ma ikoyäoí mé á ma yâdileao kúa, ále zílkewà,

4 máli tó lou ma á bùsuu a g̃owae, t̃ole ali blekeé, lío i ñe'íé.‡

5 Aò p̃owembozíkke e à ge peò ṽekozõzõg̃owa, ṽekozõzõa s̃o, e à ge peò pótõg̃owa. Ali p̃oble à ká, ío kú á bùsuu dòdøa.

6 Má tó aò ku aafia á bùsuu. A wúle mé yæ a to via á kúo. Má wàiø midé á bùsuu mé zì a g̃e weo.

7 A péle á ibeeozie, í ñ dede ñ fëndao.

8 A gbëon s̃ooc a ñ gbëon basooc yá, mé á gbëon basooc a ñ gbëon òaasoso lee kwio (10.000) yá, í ñ dede ñ fëndao.

* **26:1** Bøa 20.4 † **26:1** Iko 16.21-22, 27.15 ‡ **26:4** Iko 11.13-15

⁹ Má á w̄egwa, mí tó à n̄e'i à káffi, ma b̄àakuaán̄ iɔ ḡé.

¹⁰ Aliɔ bl̄eble e a zi bɔ, í a zipi kóle a dafu káua yáí.

¹¹ Ma kúklii aɔ kú á guu, m̄é ma n̄is̄ina a gíazio.

¹² Mám̄ebé á guu á Lua ūε, íɔ d̄e ma gbé̄ ū. §

¹³ Mám̄emaa Dii á Lua. Mám̄e ma á ból̄ Egipi, ké ásu àɔ d̄e n̄í zɔɔ ū l̄o yáí. Ma zuu p̄o aa dàé k̄e kél̄ekel̄e, ɔ a ḡo be n̄í mio daa ía.

Láai yáí

(Iko 28.15-68)

¹⁴ Tó i ma yādileaɔ ma, ále z̄ikewà p̄io,

¹⁵ tó a gi ma ikoyáɔi, m̄é á n̄is̄ina ye ma yādileneio, tó ále ma ḷt̄ondɔklii gwao, m̄é a ma b̄àakuaán̄ yādileaé gb̄o,

¹⁶ àɔ d̄ɔ lá má keén ke: Má tó gili ḡéagu, mí tɔɔn vāi káágu n̄í sionao, á w̄e iɔ wo, á ȳeeɛ i láa. A p̄t̄ɔ p̄ǣ, asa á ib̄eeɔ m̄é aa ble.

¹⁷ Má feléáñ̄, á ib̄eeɔ i á fu, á zangudepiɔ iɔ gb̄aablewá. Baa tó gb̄ee lé á yáo, áli tíee.

¹⁸ Bee gb̄ea tó i ma yāmao, má ea mà á swágagae l̄o ḡen sopla á duuna yáí.

¹⁹ Má á wala gb̄aa kɔ'ε. Luab̄e i ḡé gii m̄òs̄esai lán m̄osiwa, á tɔɔle i gb̄aakū lán m̄ogotēwa.

²⁰ A á gb̄aa kóle p̄ǣ, asa tɔɔle a blekeéo, m̄é líɔ n̄e'iéo.

²¹ Tó a gi lé swággb̄aakemāñ̄, m̄é i ma yāmao, má á swágagaa káffi l̄o lee soplae e á duuna léwa.

²² Má wàiɔ gbaewá, aai to à ḡo n̄ésai, aai á p̄t̄uoɔ d̄ed̄e, í lao, á zée a sea ke l̄o.

23 Tó á wé i kē yápič musuo, mé a gi lé swágbāakemanoč.

24 máme má feleánč mazia sa, mí īadawá gēn sopla á duuna yái.

25 Má tó wà mō léléwá ní zío, kē a ma bāakuaánč yá gbò yái. Tó a si á wéleč guu, má gagyākaágue, mí á na á ibeečne ní ozič.

26 Má tó á ble láá, nōe gbēn kwic̄ mē aali pēekēé kīna doúwa, aai kpáwá tāmitāmi, a pōe bōwá sō.

27 Tó i ma yáma yápič musuo, mé a gi lé swágbāakemanoč.

28 má ea feleánč ní pōfēaoε, mí á swágaga gēn sopla á duuna yái.

29 Nōanapi a to à á negōeč ní á neñoeč sō.

30 Má gulesi pó á bòč daaaí, mí á tularetikateakiič gboo, mí á geč ká á diič gečla. Ma nisīna ač ye á yáio.

31 Má tó á wéleč gō beziač ūe, mí á sa'okiič dūuzō. A sa'oa pó tékūa gič a kamagu lōo.

32 Má á bùsu dεε, a yá i di á ibeeč pó kú wečwa.

33 Má a fēnda woč, mí á yáò mà á fāaa buič guu. A bùsu i gō gič, á wéleč i gō beziač ū.

34 Gōč pó á kú á ibeeč bùsuu mé á bùsu gōč da gič, á bùsu a īampa sa. Bùsupi á īampa, a īampaa lé i ká.

35 Gōč pó á kú we, īana pó a gič à pa īampaa wē guu, gōč pó a gōč da yāaa a īanapi pa sa.

36 A gbēč kōnač sō, má tó aa sōdeedeekē ní ibeeč bùsuu. Baa īana lásea kōfi a to aa tíč, aai tíč lán fēnda wàle ní yáòwa. Aa kpagua, baa kē gbēe lé ní yáoo.

37 Aa kwē kákōa lán fēnda wà ní kwéòwa. Aa fō zε gič ní ibeeč aeo.

38 Màa á midε buiɔ guu. A ibεεɔ bùsu a á mómo.

39 A gbé kɔnapio i ibaba ní ibεεɔ bùsuu ampiɔ ní ní dezio yāvāiɔ yái.

40 Tó á buipio ní yāvāiɔ ní ní dezio pó dɔ, an náaisaiyá pó aa kèmeε ní swágbaa pó aa kèmeancpio,

41 ō ma féléníno, ma ní kpá ní ibεεɔ bùsuu, tó aa ní nòsèvāipi tò mé aa nízia bùsa, tó an yāvāi go ní gbëa lé kà,

42 ma bàa kua ní Yakɔbuo* ní Izaakio† ní Abla-haũo‡ yá a dɔmagu ní bùsu pó má kpàmá yáo.

43 Bùsu pó aa tò we aɔ da gii ní kpe, i íampa a íampaa wéu. An yāvāi go a ní gbëe, asa aa gí ma yādileacíe, an nisína ye ma ikoyáio.

44 N beeο gɔɔ pó aa kú ní ibεεɔ bùsuu, má ní midεo. Má gírzi mà a bàakuañno yá gbooo, asa mámëmaa Dii an Lua.

45 Ma bàa kua ní ní desi pó ma ní bólε Egipi buiɔ wáa ké mà de ní Lua ū yá dɔmagu, mí ní bo. Mámëmaa Dii.

46 Ikoyá ní yādilea pó Dii ò Mɔizie Sinai gbε musu a dà Isailiɔnɛɔn we.

27

Légbádɔa Diiwa

1 Dii ò Mɔizie,

2 ō a ò Isailiɔnɛ à mè: Tó gbé lèkè Diiwa à mè, á aà gba gbénazína, aà bo'ɔan ke:

3 Sea za wè bao e à gè pè wè bàaɔwa, tó gɔεε, kpaaūkpe ánnusu ɔwaté blakwiε,

4 nɔε sɔ baakwi.

* **26:42** Daa 28.13-14 † **26:42** Daa 26.3-4 ‡ **26:42** Daa 17.7-8

5 Sea za w   s  o e    g   p   w   baowa, t   neg  ee,   nusu   wat   bao  , n  n  e s   kwi.

6 Sea za m   do e    g   p   w   s  owa, t   neg  ena  ,   nusu   wat   s  oe, n  n  ena s     a  .

7 T   g  e de w   b  aa  la,   nusu   wat   g  eo  , n  e s   kwi.

8 T   taaside  , m   a  a gb  a i ka m  ao, a  ali g   sa'ona le, sa'ona l   a bo'  a dile l   legb  na a f  wa.

9 T   p  tuo p   w  i sa'o   Diiwa  e s  , p   p   w   a  a gb  a ali g   a  a p     e.

10 Wasuli lile  o. Wasuli a maa le  kpak   n   a v  ioo, ge a v  ai n   a maa  oo. T   w   p  tuo le  kpak  , a pla p  i   a g   Dii p     e.

11 T   p  tuo p   w  ili sa'o   Diiwao  e s  , w  ali g  e   sa'ona k  i  ,

12 sa'ona i a taa gwa, t   a maa ge a v  ai  . L   sa'ona dile, m  a a   a a   de.

13 T   p  ode ye bo, a  ali a   a s  ode naw  .

14 T   gb   Dii gb   a kp  , sa'ona l   a taa gwa, t   a maa ge a v  ai  . L   sa'ona dile, m  a a   a a   de.

15 T   kp  de ye    a kp   s  , a  ali a   a s  ode naw  , kp  pi i ea g   a  a p     .

16 T   gb   Dii gb   t  ole p   a s   kpaale guu k  ni, a   a l  i   do   n   p  w  na p   a m   b  upiwa   ao. P  w  na koko do   a k  a   nusu   wat   s  o.

17 T   g  a w          w      a Dii gb  u s  , a   a a gi    a ku a legb  eu  .

18 T   g  a w          w   g  , sa'ona l   a   a dile w   p   g   e g  a w          w   s  ia l  e  , i a   a lao m  a.

19 T   b  ude ye a b  u s  , a  ali a   a s  ode naw  , i g   a  a p     .

20 Tó i búpi boo, ge tó a yĩa gbẽpālewaε, a boa zé kú lɔo.

21 Tó wàle pó sɔaasɔaané gɔa wéεɔ ũ wεu, buapi a gɔ Dii pó ũε, lán pó pó wà Dii gbà ní a mǐbaowaε, tɔɔlepi i gɔ sa'onaɔnε.

22 Tó gbé Dii gbà tɔɔle pó á lù, mέ tɔɔle pó a sè kpaalε guu no,

23 sa'ona lí a ũa dile wε pó ḡò e gɔa wéεɔ ũ wε dasileu, gbépi i tɔɔlepi bo zibeezí ḡò, ũapi i gɔ Dii pó ũ.

24 Gɔa wéεɔ ũ wε ũ wàli buapi sɔaa a yĩana pó tɔɔlepi v̄i yãaε.

25 Lá wà ánuṣu lé d̄ile kpaaūkpeu, màa sa'onaɔ lí pó ũa dile. Ánuṣu do galaū baoε.

26 Pɔtuo né s̄eiaɔá Dii póε kò. Gbẽe suli aà gbaø zu ge sãñ lò, asa Dii póε.

27 Tó pɔtuo pó w̄ili sa'odo né s̄eiae sɔ, aàli bo lá sa'ona d̄ile léu, i a ũa sɔode nawà. Tó i boo, wàli yĩa ũa pó sa'ona d̄ile léu.

28 Pó pó gbé v̄i à Dii gbà ní a mǐbaø, gbẽnazina ge pɔtuo ge tɔɔle pó de a buiɔ pó ũn lò, asuli yĩao, asu bo sɔ. Pó pó wà Dii gbà ní a mǐbaø á pó pó w̄ili booε.*

29 Baa gbẽnazina pó wà Dii gbà ní a mǐbaø, wà fɔ boo, sema wà ade de.

30 Bua póɔ kwide líɔ de Dii pó ũ, pówεna ge libεɔn lò.† Aliɔ de Dii pó ũε.

31 Tó gbé ye a pó kwidεpiɔ bo, aàli a ũa sɔode nawà.

32 Pɔtuo kwide á Dii póε. Tó wa nào, a kwidεɔ líɔ de aà pó ũ.

* **27:28** Nao 18.14 † **27:30** Nao 18.21, Iko 14.22-29

33 Wasuli a maa ge a väi boo, mē wasuli a kee
leūkpakəo. Tó wà a leūkpakè, a pla píi ḡ Dii pó ūε,
mē wa f̄ a kee boo.

34 Yá pó Dii dà Mɔizie Sinai gbε musu a dīlε
Isailiɔnen we.

**Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria**

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.
If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at
ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

lxvii

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9